

Opinnäytetyö (YAMK)

Kulttuuriala

Luova tuottaja

2018

Ilari Jääsalmi

MEISSÄ ON VOIMAA

– nuorten aktivointia taiteen keinoin

Ilari Jääsalmi

MEISSÄ ON VOIMAA

- nuorten aktivointia taiteen keinoin

Kehittämishankkeeni oli "Meissä on voimaa" -nimisen taidetuotoksen luominen Salon kaupungin nuorisopalveluille. Hankkeen pääajatuksena oli nuorten aktivointi taiteen keinoin ja taiteen tuominen ymmärrettävällä tasolla heidän elämäänsä. Samalla tuotettaisiin kaupungin nuorisopalveluiden henkilökunnalle uusi työmetodi nuorten kohtaamiseen, osallistamiseen sekä heidän kanssa toimimiseen. Tarkoituksena oli saada hanketta toteuttamaan nuoria, jotka mahdollisesti tuntevat joutuneensa kokemaan elämässään syrjäytymistä/ulkopuolisuuden tunnetta, tai ovat vaarassa ajautua syrjäytymisen kierteeseen.

Projektissa taiteen muodoksi olin alun perin valikoinut teatteriesityksen, jonka nuoret saisivat itse ohjauksen alaisena käsikirjoittaa ja tuottaa sekä olla näin tuomassa esiin taiteen keinoin nuoren näkökulmaa elämään. Tässä toimintatutkimuksessa raportoin hankkeen etenemisen eri vaiheita muutoksineen, sekä osallistuneiden henkilöiden että organisaation reflektioita.

Toimintatutkimuksen myötä sain nuorilta uutta tietoa heidän ajatuksistaan taidetta kohtaan. Onnistuimme nuorten kanssa luomaan taiteellisen tuotoksen, ja samalla avartamaan heidän elämäkokemuksiaan. Uuden työmallin tuominen työyhteisöön oli palautteen perusteella onnistunut, ja itse huomasin organisaatiossa olevat moniammatilliset yhteistyön mahdollisuudet.

ASIASANAT:

Nuorisotyö, taide, teatteri, nuorten aktivointi, toimintatutkimus

Ilari Jääsalmi

THERE IS POWER IN US ALL

- activating youth with art

Purpose of this thesis was to create a theatre performance called "There is power in us all" with young people (less than 29 years old) who might feel they are in a social exclusion. I wanted to research how art effects to their daily lives or does it effect? I collected data with survey that was carried out by outreach youth work of Salo. One of my main goals was to activate young people in the city of Salo and bring art to their everyday lives. The idea of performance was that they could express their feelings in their own words and turn all the negative feelings to their strength. The title "There is power in us all" reflects the positive feeling I wanted to bring to youngsters.

Things changed a lot during the process. In this thesis I describe my original aims and how we managed to survive as a group through all the problems we faced along the way. I also include feedback about the process from youngsters involved and from my work organization.

With my action research I got plenty of new information about young people's thoughts towards art. We succeeded to create an art performance and according to feedback the team of youngsters felt that their voice was heard. They felt that project broadened their social circles and views of life in general. I discovered new possibilities to improve my working organization and collaboration. Conclusion is that development of a new work method was successful.

KEYWORDS:

Action research, art, performance, young people, new work method.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 KOHDERYHMÄ	7
3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	10
4 TAVOITTEET	12
4.1 Tavoitteiden saavuttaminen	12
4.2 Tavoitteiden saavuttamista uhkaavat tekijät	16
4.3 Aikataulut ja sen riskit	17
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	20
5.1 Tutkimuksen tiedonhankinta	20
5.2 Kyselylomake etsivälle nuorisotyölle	21
5.3 Kyselyn tuloksia	23
6 TYÖPARI JA NUORTEN REKRYTOINTI	26
7 RYHMÄN MUODOSTUMISEN VAIHEET JA KÄYTÄNNÖN TOIMINTA	28
7.1 Toiminnan suunta muuttuu	29
7.2 Kuvaukset ja jälkityöt	32
7.3 Ensi-ilta ja karonkka	35
8 ORGANISAATION JA NUORTEN REFLEKTIO	38
9 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OMA REFLEKTIO	42
LÄHTEET	44

LIITTEET

- Liite 1. Etsivän nuorisotyön kyselykaavake
- Liite 2. Tämä hetki ja tulevaisuus -lyhytelokuva
- Liite 3. Kutsu ensi-iltaan

1 JOHDANTO

Työskentelen Salon kaupungin nuorisopalveluiden alaisuudessa, ja kaupungin yleinen ilmapiiri on viime vuosien aikana muuttunut hurjasti. Viime vuosikymmenellä Nokian ollessa voimissaan Salo oli erittäin hyvinvoiva ja muuttovoittoinen kaupunki. Nokian alasajo muutti kuitenkin paljon asioita, ja kaupungin hyvinvointi ajautui kriisiin työttömyysprosentin kohotessa. Kaupungista hävisi lähes kahdeksan tuhatta työpaikkaa. (Turun Sanomat 28.11.2016.) Perheiden ajaututtua taloudelliseen ahdinkoon nuorten levottomuus ja aggressiivisuus lisääntyi. Perheiden ongelmat heijastuivat suoraan nuorten elämään. Nuorten syrjäytymistä tutkinut dosentti Mikko Aaltonen sanoo Suomen mielenterveysseuran haastattelussa, että koti- ja perhetaustalla on merkittävä vaikutus siihen, ketkä tippuvat yhteiskunnan ulkopuolelle. (Suomen mielenterveysseura 2015.) ”Syrjäytymisessä on usein kyse usean hyvinvoinnille merkityksellisen tekijän puutteesta. Syrjäytyminen saa usein alkunsa silloin, kun huono-osaisuus kasautuu ja monimuotoistuu sekä alkaa heikentää ihmisen mahdollisuuksia hallita omaa elämäänsä.” (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2018.)

Salossa huoli nuorten tulevaisuudesta on painanut niin vanhempien kuin nuorten kanssa työskennelleiden mieltä. Työpaikkojen vähetessä radikaalisti alkoivat ongelmat näkyä myös jo peruskoulunsa päättäneiden keskuudessa. Into ja energia jatkokoulutukseen sekä työpaikan hakuun vähenivät entisestään. Yleinen elämänhallinta alkoi myös nuorten ja varhaisaikuisten parissa etenevässä määrin kärsiä. Salo ei tokikaan ollut yksin näiden ongelmien kanssa vaan ilmiö on ollut kansallisesti yleinen.

Haastatellessani nuoria nuorisotaloilla havaitsin, että monelle heistä sana taide edusti jotain elitististä, abstraktia ja heidän ulottumattomissaan olevaa. Yleisimmät mielikuvat tuntuivat olevan ooppera ja vanhojen aikakausien maalaukset, jotka toki taidetta ovatkin, mutta ei kohdannut heitä heidän elämässään. Oman kehittämishankkeen myötä halusin madaltaa heidän kynnystään taiteen tekemiseen, harrastamiseen ja siitä kiinnostumiseen. Minua kiinnosti myös laajentaa omaa tietämystäni nuorten ajatuksista taidetta kohtaan, ja sen saada heiltä oikeaa faktaa heidän kokemusmaailmastaan. Tavoitteena oli aktivoida nuoria taiteen pariin, ja luoda heidän kanssaan teatteriesitys, jonka he voisivat itse ohjauksen avulla käsikirjoittaa ja toteuttaa omia lähtökohtiaan hyväksi käyttäen. He saisivat mahdollisuuden ilmaista erilaisia kokemuksia ja tunteita taiteen keinoin.

Vastaavanlaisia projekteja oli lähialueella aikaisemmin toteutettu ainakin Kaarinassa ja Raisiossa. Ensimmäinen työttömien nuorten teatteripaja toteutettiin EU:n Youth in action -projektina, jonka Liedon kunta ja Naantalin kaupungin koordinoima Alueelliset nuorten palvelut tekivät yhdessä. Raisio kuului tällöin Alueellisten nuorten palveluiden toimintapiiriin yhtenä jäsenkuntana. Toisesta projektista lähtien toiminta on vakiintunut Raision ja Liedon kuntien yhteistyöksi, johon ei ole haettu ulkopuolista rahoitusta. (Hernelahti 2017, 5.) Tapasin oman hanketyöni tiimoilta Jenni Hernelahden, joka on ollut vastuuhenkilönä edellä mainituissa projekteissa. Turun Ammattikorkeakoululla on ollut MIMO – Moving In, Moving On! Application of Art-Based Methods to Social and Youth Work -projekti, jonka tavoitteena on ollut taidelähtöisten menetelmien soveltaminen nuorten kanssa tehtävään työhön. Toimintatutkimuksen avulla halusin luoda omalle työpaikalleni uuden työmallin nuorten kohtaamiseen, ja tuoda samalla taide osaksi arjessa tapahtuvaa toimintaa. Työmallin myötä moniammatillinen yhteistyö eri organisaatioiden välillä kehittyisi, ja pystyisi tehokkaammin vastaamaan nuoren tarpeisiin. Minua kiinnosti myös oman organisaation kokemukset taidelähtöisten työmenetelmien toimivuudesta.

Ideani ei ollut uniikki, vaikka hetken niin luulin. Kaikesta huolimatta olin kovin innoissani päästessäni luomaan Turun Taideakatemia Luova tuottaja YAMK -opinnäytetyöhankkeen Salon nuorisopalveluille omaa taidemallia rikastuttamaan sekä nuorten tekijöiden että vastaanottajien elämää. Onnistuessaan projekti elävöittäisi nuorten ja nuorisopalveluiden työntekijöiden elämää puhumattakaan kaikista muista hyödyistä aina yhteiskunnan säästöistä lähtien. Taidelähtöiset menetelmät auttavat nuorta löytämään kiinnostuksen kohteita ja vahvuusalueita ja tukevat elämänhallintaa. ”Taiteellisen toiminnan keskiössä ovat yhteisön jäsenet ja/tai yhteisö ongelmineen ja muutostarpeineen. Yhteisön jäsenet otetaan mukaan taiteelliseen toimintaan tutkimaan, tekemään valintoja ja järjestämään asioista merkityksellisiä kokonaisuuksia.” (Korhonen 2014, 16.)

Itselläni on lähes viidentoista vuoden kokemus nuorisotyöstä ja tämän lisäksi olen toiminut aktiivisesti tapahtumatuottajana pääosin musiikin parissa. Taiteen alkuperäisen muodon valitsemiseen vaikutti halu luoda haaste itselleni astumalla tuottajana perinteisen mukavuusalueeni ulkopuolelle. Nuorisotyön näkökulmasta halusin saada uudenlaisen työkalun nuorten kanssa toimimiseen ja heidän maailmankuvansa jakamiseen. Itse toimin hanketyössä tuottajana ja taiteellisena ohjaajana minulla oli teatteritaustan omaava työpari.

2 KOHDERYHMÄ

Sana syrjäytyminen on monitahoinen ja problemaattinen. Sanan merkityksestä on käyty keskustelua alan toimijoidenkin kesken. Dosentti Aaltonen on sitä mieltä, että kyseessä on vailla työtä oleva ja peruskoulupohjalla oleva nuori. (Suomen mielenterveysseura 2015.) Itse näkisin termin sisällön paljon laajempänä. Mielestäni nuori voi olla koulu- tai työelämässä ja olla silti esimerkiksi sosiaalisesti syrjäytynyt. Nuorisotyöntekijä Anni-Reetta Sorelin avaa näkemystään syrjäytymistermiin Ylen haastattelussa: ”Toivon, etten koskaan kuulekaan syrjäytynyt-sanaa kenenkään nuoren suusta. Nuori saa sanasta sellaisen käsityksen, että hänessä on jokin vikana. Jos vielä ottaa syrjäytymisen omaksi identiteetiksi, se ei taatusti rakenna nuoressa mitään hyvää.” Sorell lähtisikin mielellymmiin siitä, että syrjäytymisen sijasta nuoren elämässä on ulkopuolisuuden tunnetta. Ulkopuolisuutta on esimerkiksi ystäväpiiristä, läheisistä, koulutuksesta tai työelämästä. (Yle uutiset 2013.) Tämän hankkeen toteutuksessa ja tutkimisessa tarkoitan syrjäytynyttä sanalla juuri tuota ulkopuolisuutta.

Syy miksi halusin erityisesti kohdentaa hankkeen edellä mainittuihin nuoriin oli se, että koin itseni nuorena juurettomaksi ja mihinkään kuulumattomaksi johtuen esimerkiksi lapsuudessa usein tapahtuneiden muuttojen vuoksi. Varsinkin nuoruudessa asuin paikoissa, joissa en juuri löytänyt samankaltaisia ajatus-, arvo- ja kokemusmaailmaa jakavia ihmisiä. Nuorena musiikki oli minun pakokeinoni tuosta ulkopuolisuudesta, ja yksi suuri suosikkini oli Pelle Miljoona, joka tuntui lauluissaan puhuvan juuri minun kieltäni minun kokemistani tunteista. Hänen ”Nuoret sankarit”-laulustaan otin hankkeelle alkuperäisen yhteisöllisyyttä ja pystymistä kuvaavan nimen ”Meissä on voimaa”. Laulu kuvastaa hyvin sitä minkä koin tärkeäksi teemaksi.

He asuvat lähiöissä, kadun varjoisella puolella,
harvat heitä käyvät töissä tai latinantunneilla,
monet ovat poliisin kirjoissa ja työttömyyskortistossa,
he eivät viihdy kirjastoissa, eivät koskaan käy kirkossa.

Heitä haukutaan hulikaaneiksi,
haiseviksi punkeiksi,
yhteiskunnan loisiksi,
kun oikea nimitys olisi:

Nuoret sankarit, nuoret sankarit,
sinä ja minä ja kaikki me, meissä on voimaa

He asuvat autioissa kylissä ja pikkukaupungeissa,
vieraantuneisuus heitä yhdistää, he eivät äänestä vaaleissa,

he ovat niin yksinäisiä ja tahtoisivat muuttaa sieltä
missä heillä ei ole ystäviä jotka puhuisivat heidän kieltä.

Heitä pidetään outoina,
sopeutumattomina,
vieraantuneina,
minä kutsun heitä:

Nuoret sankarit, nuoret sankarit,
sinä ja minä ja kaikki me, meissä on voimaa

Heidät luokitellaan ongelmaksi,
nuoriso-ongelmaksi,
sosiaalisesti ongelmaksi,
poliittiseksi ongelmaksi.

Nuoret sankarit, nuoret sankarit,
sinä ja minä ja kaikki me, meissä on voimaa. (Pelle Miljoona 1981, 10–11.)

Mielestäni yksi tärkeimmistä nuorisotyön tehtävistä on kuunnella, mitä nuorella on sanottavaa. Projektin myötä halusin antaa puheenvuoron ja mahdollisuuden ajatusten sekä tunteiden julkituomiseen taiteen keinoin niille nuorille, jotka eivät välttämättä osaa tai muuten siihen pysty. Tämän vuoksi päätin hankkeen parissa keskittyä pääasiallisesti niihin nuoriin, jotka ovat yksilöpalveluiden piirissä ja joiden sosiaaliset piirit ovat mahdollisesti hyvin rajoittuneita. Tässä tapauksessa suureen rooliin nousivat nuorisopalveluiden etsivä nuorisotyö sekä pajatoiminta. Itse työskentelin hankkeen aikana nuorisopalveluiden avoimella puolella. Avointen palveluiden puolella olevilla nuorilla on yleensä ainakin jonkinlainen kontakti nuorisotilan ohjaajiin sekä ympäröiviin nuoriin. Tämä ei tokikaan vähennä heidän tunteidensa esilletuomisen tarpeellisuutta. Sen vuoksi tämän pilotin oli tarkoitus toimia tienavaajana koko Salon nuorisopalveluiden toiminnalle. Vuonna 2017 uudistunut nuorisolaki määrittelee nuoriksi alle 29-vuotiaat (nuorisolaki 1285/2016). Nuorten kanssa tehtävässä projektissa päädyin samaan ikärajaan.

Hankkeen ensisijaisena hyödynsaajana näin projektin parissa olevat nuoret. Katsoin, että olisi tärkeää saada heidät pois ulkopuolisuuden aiheuttamista tunteista, tai siihen vaikuttavista asioista. Projektin tarkoitus oli auttaa heitä toiminnan pariin kehittämään itseään ja laajentamaan elinpiiriään. Koen sen erittäin tärkeäksi ja työn parissa näkemäni ongelmat (kiusaaminen, rasismi, yksinäisyys) ovat erittäin huolestuttavia.

Paljon on puhuttu taiteen vaikutuksesta ihmisen kehitykseen ja hyvinvointiin. Taiteella on tieteellisesti todettu olevan hyvinvointia lisäävä vaikutus. Neurologi Markku T. Hyypän mukaan hyvinvointi- ja terveysvaikutukset liittyvät taiteen yhteisöllisyyteen. Hän on tutkimusryhmänsä kanssa todistanut, että yhteisöllisellä kulttuurin harrastamisella on selvästi

myönteinen vaikutus hengissä säilymiseen. Hänen käsittelemä kulttuuri ei liity pelkääseen korkeakulttuuriin, vaan hän käsittelee kulttuuria elämisen normiksi muodostuneena elämäntapana. Samaan tulokseen ovat päätyneet myös monet muut tutkijaryhmät. (Hyyppä 2014, 7-8.) "Suomessa hallituksen strategia-asiakirjan yhteydessä hyväksyttiin 2007 Terveiden edistämisen politiikkaohjelma, jonka osana käynnistettiin Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toimintaohjelma 2010-2014." (Korhonen 2014, 18.)

Muita hyödynsajia olisi nuorten sekä hankkeen kanssa työskentelevät eri tahot. Jos hankkeen avulla pystyttäisiin katkaisemaan joku ei-toivottukierre (esim. päihde, rikollisuus) tai nuori saataisiin takaisin arjen toimintoihin, niin koko yhteiskunta olisi suurena hyödynsajana. Yhden syrjäytyneen nuoren on arvioitu maksavan yhteiskunnalle elämänsä aikana noin 1,2 miljoonaa euroa. (Simolin & Suvivuo 2012, 6.)

3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Esityksen ensisijainen toteuttamispaikka olisi Salon keskustassa sijaitseva Nuorten keskus Steissi, josta löytyy valmiina talon puolesta lava ja toteutukseen tarvittavat valot ja tekniikka. Tila on nopeasti muutettavissa nuorisotilasta vaikka konserttisaliksi tai intiimimmäksi tilaksi. Avoimeen saliin voi ottaa 660 ihmistä, joten tilaa olisi aivan riittävästi. Tilassa on aikaisemmin vieraillut maamme sen hetken kuumimpia musiikkinimiä, tiloissa on pidetty erilaisia messuja sekä nuorten teatteriryhmän esityksiä Sarika Lipastin johdolla päihteistä kertovissa ”Selvästi mielekästä”-illoissa. Keskuksessa on myös kokoon-tumistiloja ajatellen tapaamisia ja harjoituksia nuorten kanssa.

Steissillä sijaitsee myös Nuorisopalveluiden nuorille suunnatut työpajat, joiden kanssa olisi mahdollista tehdä yhteistyötä esityksen suhteen. Kahvila Metka voi hoitaa esitysten tarjoilun, puutyöpaja tarvittaessa lavastusta, taidepaja puvustusta ja mediapaja mahdollista mainontaa sekä esityksen tallentamista eri muodoissa. Myös nuorten rekrytoinnin pääosin hoitava etsivä nuorisotyö sijaitsee samoissa tiloissa, joten huolimatta eri työ-ajoista sekä -malleista sisäisen informaation kulun pitäisi olla vaivatonta.

Nuorten esitys toisi mielestäni arvokkaan lisän myös keskuksen ohjelmaan ja talon asiakaskuntaa varmasti kiinnostaisi esitys, joka olisi tehty heidän kielellään ja heidän ajatuksia sekä maailmankuvaa esittäen. Steissin sijainti on myös täydellinen ajatellen laajempaa asiakaskuntaa, sillä keskus sijaitsee rautatieaseman ja linja-autoaseman välissä.

Toisena vaihtoehtona ajatuksissa oli myös kaupungin muut teatterit ja heidän mahdollinen kiinnostus yhteistyöhön, mutta siihen olisi tullut sisältymään useanlaisia ongelmia aikatauluista ja tilavarauksista lähtien. Toki nämä ongelmat olisivat varmasti olleet ratkaistavissa olevia haasteita.

Materiaalisia resursseja ei Steissin ulkopuolelta juuri tarvittu. Ääni- ja valokalusto sekä lavasteisiin ja puvustoon kuuluva materiaali oli pääasiassa saatavissa nuorten keskuksen toiminnan yhteydestä eikä tilan käytöstä synny vuokra- tai muita kuluja. Resursseihin voidaan tuki laskea niin omat kuin pajatoiminnan käyttämät työtunnit ja materiaalit, vaikka niitä ei varsinaisesti hankkeen rahoitukseen tarvittaisikaan.

Varsinaiseen esityksen toteutukseen osaamista oli hankittava kuitenkin oman organisaation ulkopuolelta. Ääni- ja valokalustoon hoitamiseen tarvittiin henkilöitä, jotka olisivat

asiansa osaavia ja voisivat tarvittaessa ohjata myös mukana olevia nuoria. Karjaalla toimiva elävän musiikin yhdistys Keltu (Karjaa Live Music Association) on järjestänyt Nuorten keskus Steissillä aikaisemmin nuorille ääni- sekä valoklinikoita ja heillä oli ollut yhteistyötä myös muiden kuntien etsivän nuorisotyön kanssa. Minulla oli hyvä kokemus heistä, ja he olivat kiinnostuneita projektista, joten sovimme heidän hoitavan esityksen/esitysten tekniikan ja olevan tarvittaessa ohjaamassa tekniikasta kiinnostuneita nuoria.

Taiteellisen sisällön toteuttamiseen ja ohjaamiseen oli tarve saada teatterialaa osaava tai opiskeleva henkilö. Näiden lisäksi työtunneista riippuen oli mahdollista ajatella jonkinlaista nuorten esiintyjien ylläpitoa. Ajattelin myös, että resursseihin kuuluivat henkiset ei materiaaliset voimavarat kuten nuorten sekä muun organisaation jaksaminen

Esiteltyäni idean sekä mahdollisen kulurakenteen omalle esimiehelleni nuorisopalvelut lupautuivat hoitamaan mahdolliset kulut, kunhan pysyisin maltin ja kohtuuden rajoissa. Tästä huolimatta tutustuin eri tahoihin, jotka voisivat olla taloudellisesti tukemassa ja mahdollistamassa projektia.

Ensimmäisenä ajatuksena oli (nykyään jo lakkautettu) Lasten ja nuorten säätien Myrsky, joka tuki projektirahoituksella nuorten taideprojekteja Suomessa.

Isot taiteilijoiden ja yhteisöjen vetämät Myrsky-projektit on tarkoitettu erityisesti haastavissa elämäntilanteissa oleville nuorille. Myrskyn kautta nuoret tekevät ammattilaisen ohjauksessa taidetta omista lähtökohdistaan ja ideoistaan käsin. Myrskyn lähtökohtana on ajatus taiteen voimaannuttavasta vaikutuksesta nuorten elämässä. Taiteen parissa nuorten itsetunto ja sosiaaliset taidot vahvistuvat ja heidän on helpompi löytää oma paikkansa maailmassa. Myrskyssä kaikki nuoret saavat tasavertaisen mahdollisuuden päästä toteuttamaan itseään luovasti taiteen kautta. (nuori.fi,/myrsky 2018.)

Myrskyllä oli samanlaiset tavoitteet ja päämäärät kuin minun hankkeellani.

4 TAVOITTEET

Tavoitteita hankkeella oli useita, joista osa välillisiä ja osa lopullisia. Tavoitteiden saavuttamista voitaisiin mitata projektin aikana, mutta osa tavoitteista olisi huomattavissa mahdollisesti vasta ajan kuluessa.

Asettelemani tavoitteet liittyivät nuoriin, heidän aktivointiin, uuden tiedon saamiseen, hankkeen konkreettiseen toteuttamiseen sekä työpaikan toiminnan kehittämiseen. Huolimatta siitä, että edellä mainitut tavoitteet olivat todella tavoitteita, välillä kieltämättä hiipimieheen, olenko sittenkin asettanut osittain haaveita tai toiveita (esimerkiksi saisinpa tavoittelemiani nuoria mukaan). Yritin pitää tavoitteet sekä lopputuloksen selkeästi määriteltynä.

4.1 Tavoitteiden saavuttaminen

Kehittämishankkeen ensimmäisenä konkreettisena tavoitteena oli saavuttaa kohderyhmänä olevat nuoret. Nuorten saavuttamisen jälkeen tavoite oli saada heidät aktivoitumaan ja sitoutumaan toimintaan sekä luoda heille motivaatiota saamalla heidät ymmärtämään miksi hanke toteutetaan. Heidän näkökulmastaan toteutuksen tavoitteena oli saada heistä esiin tieto/taitoa, joiden olemassaoloa he eivät itsekään ole ehkä tunnistanee. Luoda heille ”minä pystyn ja osaan” - tunne itsestään esimerkiksi korostamalla heidän vahvuuksiaan. Nuoret, jotka mahdollisesti tuntevat itsensä ulkopuolisiksi saisivat tuotua oman äänensä sekä tarpeensa julki, ja he kokisivat, että joku kuuntelee heidän sanomaansa. ”Yksi motivaation perusta on *tarve*, joka määritellään sisäiseksi epätasapainon tilaksi, joka saa ihmisen toimimaan tasapainon saavuttamiseksi. Inhimillisissä tarpeissa esiintyvä vaihtelu ja tarpeiden suhteellinen voimakkuus ohjaavat tärkeällä tavalla yksilön yrittämishalua ja suoriutumista tehtävistä. Oppimistulosten kannalta keskeinen tarve on itsearvostuksen tarve.” (Ruohotie 1998, 51.) Itsearvostuksen puute on yleensä ensimmäisten asioiden joukossa, jonka olen havainnut nuorten kanssa työskennellessä.

Toiminnan myötä heidän käsityksensä taiteesta itseilmaisun muotona valaistuisi ja he oppisivat käyttämään sitä tunteidensa kanavana. Motivoituneella ihmisellä on energiaa tehdä itselleen soveltuvia valintoja ja ottaa vastuuta elämänsä suunnasta. Oman havainointini perusteella pitkä toimetttömyys passivoi ihmistä, ja toiminnan uudelleen aloittaminen hankaloituu huomattavasti.

Tavoitteen mukaisesti toiminnan myötä heidän elämänlaatu parantuisi ja heille syntyisi sosiaalista verkostoa, jota he voisivat käyttää hyödyksi niin henkilökohtaisessa elämässä kuin mahdollisesti tulevaisuuden koulutus-/työpaikkaa etsiessään. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi hankkeen pariin on luotava hyvä, avoin ja kannustava ilmapiiri. Toteutetun hankkeen jälkeen suurin onnistumisen mittari olisi nuoren innostuminen esimerkiksi hankkeen jostain osa-alueesta ja sitä myötä heidän saaminen uuteen harrastukseen tai mahdollisesti jopa työ- ja kouluelämään. Hankkeen myötä nuoret osaisivat myös itse määritellä ja luoda tavoitteita sekä ohjata toimintaansa elämässään eteenpäin. ”Ihmiset, jotka ajattelevat intensiivisesti ja ovat kiinnostuneita ymmärtämään asioita, sitoutuvat helposti ongelmanratkaisuun ja myös ratkovat ongelmia.” (Ruohotie 1998, 55.) Nuorten aktivointi johtaisi siihen, että he itse aktiivisesti oppisivat tunnistamaan elämänsä ongelmat ja kipupisteet ja luovuttamisen sijaan yrittäisivät hoitaa ongelmia. Tämä tietysti useiden nuorien kohdalla tapahtuukin, mutta hankkeen kohderyhmän parissa asia koetaan usein haastavaksi.

Ajatustottumusten ja asenteiden muuttaminen on nuorille helpompaa kuin aikuisille. Siksi taidelähtöinen toiminta tukee myönteisen minäkuvan, maailmankuvan ja elämän asenteen rakentumista. Minäpystyvyys eli ihmisen käsitys omista kyvyistään on keskeinen elämän- ja stressinhallinnan käsite. Omien vahvuuksien tunteminen edistää minäpystyvyyden kehittymistä. Nuorta ohjataan miettimään, mitä hän haluaa tehdä elämässään, millaista elämää hän haluaa elää ja millainen on hänen henkilökohtainen arvomaailmansa ja näkemyksensä elämänsäkulusta. (Linnossuo & Parkkinen, 2013, 19.)

Ammattieettisissä kysymyksissä oli huomioitava nuorten parissa työskennellessä alan yleiset tavat ja lainalaisuudet. Vaikka hankkeessa yhtenä tavoitteena olikin päästää nuorten oma ääni kuuluviin, niin sitä vapautta ei saanut käyttää väärin tai lain vastaisesti. Heidän osallistumisensa perustuisi lähtökohtaisesti vapaaehtoisuuteen, eikä ketään painostettaisi, uhkailtaisi tai rikottaisi itsemääräämisoikeutta.

Nuorten rekrytoinnin ohella tavoitteena oli saada hankkeeseen työpari tai mahdollisesti työryhmä. Työparin rekrytoimiseksi kohteena olivat niin paikallisten teattereiden työntekijät/harrastajat kuin myös teatteri-ilmaisun opiskelijat. Työparin tai -ryhmän tehtävänä olisi toimia taiteellisen sisällön ohjaajina, ja itse toimisin koko hankkeen tuottajana. Tärkeää olisi myös, että työparilla tai -ryhmällä olisi kokemusta nuorten kanssa tehtävästä työstä. Elina Saksala (2015, 21) kirjoittaa kirjassaan Tuottajan opas, että teatterin puolella tuottaja tarvitsee monipuolisen teatterialan tuntemuksen sekä teknisen ja hallinnollisen puolen kokemusta. Näitä minulla ei valitettavasti ollut, lukuun ottamatta teknistä ja

hallinnollista osaamista musiikkitapahtumien puolelta. Jukka Hytti (2005, 13) pohtii kirjassaan Teatterituottajan opas, että tuottajan rooli teattereissa ja tuotantokohtaisissa työryhmissä näyttää olevan sitä suurempi mitä järjestäytymättömämpi työyhteisö on. Oletuksena työyhteisömme tulisi varmasti olemaan haasteellisuudessaan huomattavasti normaalia teatteriesitystä järjestäytymättömämpi. Hankkeen myötä tavoittelin edes jonkinlaista teatterialan tuntemusta, vaikka näin lyhyessä projektissa ei ehtisikään kuin raappaista pintaa. Toisaalta emme myöskään olleet teatteri, ja positiivisena ajatuksena voisi olla ajattelun sekä tekemisen vapaus ”näin olemme aina tehneet” -kahleista. Ehkä olisin enemmän Hytin kuvailema yleisorganisaattori, joka rakentaa oman toimenkuvansa kulloisenkin työtilanteen ja teatterin tarpeen mukaan (Hytti 2005, 19).

Ajatuksena oli myös, että teatteriesityksen ympärille voisi mahdollisuuksien mukaan lisätä kaikkea mahdollista elävästä bändistä valokuvanäyttelyyn ja esityksen tekniikan hoitamiseen. Lähtökohtaisesti näin, että hankkeessa olisi kysymys soveltavasta teatterista. Taiteen ja teatterin keinoja sovelletaan nuorten kanssa tehtävään työhön ja päinvastoin. Suuntaviivoja voidaan vetää myös ”yhteisöteatterin” suuntaan, jossa taiteilija tekee esityksen yhdessä vaikkapa kaupunginosan asukkaiden, vanhusten tai vankien kanssa heidän omien tarinoidensa pohjalta. Siinä osallistuja joutuvat kokemaan kaikki taiteen tekemisen tuskat ja riemut. (Korhonen 2014, 25.) Hankkeessani kuitenkin nuoret itse ovat taiteilijoita, jotka tekevät tarinansa omien kokemusten pohjalta. Teatterilähtöisessä työskentelyssä toiminta on vahvasti tilannesidonnaista ja osallistujat luovat sen mitä tavoitteellaan. ”Olennaista on yhteinen tekeminen.” (Korhonen 2014, 27.)

Oman työni näkökulmasta tavoitteina oli kehittäjäosaaminen luomalla uudenlaista toimintaa Salon kaupungin nuorisopalveluille sekä laajentamalla omaan työkenttään uusia työkaluja, osaamista ja mahdollisuuksia toimia kohtaamisissa erilaisten nuorten kanssa. Tämän myötä tavoite oli suorittaa toimintatutkimusta, jonka puitteissa keräisin erilaista tietoa nuorten ajatuksista sekä hankkeen vaikutuksista heihin.

Tarkoitus ei ollut syrjäyttää jo olemassa olevia käytäntöjä, vaan tuoda käyttöön yksi matalan kynnyksen työkalu lisää ennalta ehkäisemään nuorten eriarvoistumista tai katkaista nuoren vaikeuksien kierteen. Tästä voidaan myös päätellä, että tavoitteena oli luoda toimintamalli, jota voidaan helposti käyttää tulevaisuudessa vakituisesti. Pilottihankkeen onnistuessa visio tuleviin aikoihin olisi se, että hanketta ei tarvitsisi epätoivoisesti mainostaa tai yrittää haalia nuoria mukaan, vaan nuoret osaisivat itse kysellä, toivoa ja hakeutua projektien pariin.

Pekka Ruohotie (1998) kirjoittaa teoksessaan *Motivaatio, halu ja oppiminen yhteisöllisestä oppimisesta* (cooperative learning), joka on pienryhmätyöskentelyä, jossa ongelmanratkaisun ja tiedollisten oppimistavoitteiden lisäksi opitaan ryhmätyötaitoja ja arviointia. Hän kirjoittaa myös uudistavasta oppimisesta ja reflektiivisesta oppimisesta. Reflektiivisessä oppimisessä oppija ymmärtää toimintakäytäntöjen perustan ja sisäistää sen tietoisesti. Uudistava oppiminen menee hieman pidemmälle kuin reflektiivinen. Uudistavassa oppimisessä asia tietoisesta sisäistämisestä lisäksi ulkoistetaan eli sisäistetty tieto sovelletaan käytännöllisten ongelmien ratkaisuun. Lisäksi tuotetaan uusi tietoperusta, kehitetään toimintakäytännöt ja määritellään niiden reunaehdot uudelleen nopeasti muuttuvan toimintaympäristön edellytysten mukaisesti. (Ruohotie 1998, 10, 15.) Näkisin, että hankkeessani on viitteitä tällaiseen työskentelyyn ja oppimiseen sekä itseni että nuorten kannalta.

Tämän myötä lisäisimme kaupungissamme moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden (koulut, etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, erilaiset hankkeet) kesken ehkäistäksemme nuorten ongelmien syntymistä ja niiden kasautumista.

Tuottajan ominaisuudessa minulla oli tavoitteena luoda sellaiset puitteet ja resurssit, että hanke voitaisiin toteuttaa onnistuneesti. Lopullinen tavoite olisi onnistunut taideteos, joka nivoisi yhteen kaikki muut sen sisältämät tavoitteet. Tämän tueksi tuottaisimme työryhmän kanssa sisältöä ja dokumentointia aiheesta esimerkiksi sosiaalisen median, videoblogien ja blogien avulla. Lopullisesta tavoitteesta huolimatta koen, että itse prosessi on yhtä tärkeä kuin lopputulos, kenties jopa tärkeämpi. Pekka Korhonen (2014) kirjoittaa Hyvä hankaus 2.0 -kirjassa, että taiteen diskurssi on siirtynyt valmiin teoksen korostamisen sijaan tekemisen prosessiin ja sen aikana tapahtuvan vuorovaikutuksen painottamiseen sekä auteur-keskeisestä, yksilöä korostavasta puhetavasta, kollektiiviseen tekijyyteen (Korhonen, 2014, 14.) Tämän prosessin mahdollisimman tarkka havainnointi ja dokumentointi tulisi olemaan erittäin tärkeää. Tavoitteena oli myös objektiivisuuden säilyttäminen läpi koko hankkeen, jolloin toimintatutkimus tuottaisi parhaan mahdollisen tuloksen. Tärkeää on myös, että hankkeen aikana ja sen päätyttyä sekä nuoret että minä itse pystyisimme reflektoimaan hanketta, sen aikana tehtyjä toimintoja sekä vaikutuksia. ”*Itse-reflektio* on oppimistapahtumaan liittyvien kokemusten tarkastelua ja merkitysten antamista saaduille oppimiskokemuksille. Reflektiivisiä prosesseja ovat muun muassa itsearviointi, onnistumisen/epäonnistumisen syiden pohdinta (attribuutiotulkinnot) ja sopeutumista edistävät prosessit.” (Ruohotie 1998, 77-78.)

4.2 Tavoitteiden saavuttamista uhkaavat tekijät

Huolimatta siitä, että kyseessä oli matalan kynnyksen hanke ja monet sen lähtökohdat olivat jo valmiiksi myönteisiä, riskeiltä ei voitu välttyä. Monilla niistä oli mahdollisuus muokata, tai jopa kaataa koko hanke. Itse asiassa hankkeen muokkausta en pitänyt niin pahanasiana, sillä haastavan kohderyhmän vuoksi olin ennakkosuunnitelmissa ottanut sen mahdollisuuden huomioon. Toisaalta taas valmiin tuotoksen puuttuminen olisi perusteltavaa, jos prosessi ja syyt olisivat olleet opettavaisia ja edes joiltain osin tarkoituksenmukaisia. Ensimmäisenä ja koko hanketta uhkaavana riskinä oli osallistujien puute. Ongelmia syntyisi, jos esimerkiksi ensimmäisen yhteistyötahon etsivän nuorisotyön kautta ei tavoitettaisi yhtään nuorta, joka olisi kiinnostunut hankkeesta. Olin suunnitelmissa varautunut tähän, varasuunnitelmana laajentaa nuorten rekrytointia esimerkiksi TE-toimiston, työpajojen, koulujen ja maahanmuuttajien suuntaan. Työpajoja lukuun ottamatta se kuitenkin vaikeuttaisi hankkeen toteuttamista suurella tavalla. Hankaluuksia olisi tuottanut myös niiden nuorten löytäminen, jotka eivät olisi minkään palvelun (etsivä nuorisotyö, koulu, TE-toimisto) piirissä.

Kohderyhmänä olevien nuorten kanssa oli myös varauduttava siihen, että nuorilla voi olla rankkojakin taustoja, ja käyttäytyminen voi olla epäsosiaalista. Heidän sitouttamisensa hankkeeseen voisi olla haastavaa. Heillä saattaisi olla sosiaalisia hankaluuksia ja epävarmuutta itsestään sekä tekemisistään. Nuorilla elämäntilanteet voivat muuttua nopeasti tai elämänhallinta kokonaisuudessaan on vaikeaa (esimerkiksi mielenterveys- ja päihdeongelmat). Heillä voi olla vaikeuksia pitää kiinni sovituista aikatauluista tai he ovat kykenemättömiä toimimaan ohjatussa ympäristössä. Huomioon oli otettava myös se, että aloittavasta porukasta kaikki eivät ehkä haluaisi olla mukana loppuun asti, tai lopettaisivat kuka mistäkin syystä. Aggression Replacement Training –kirja (Goldstein, Glick & Gibbs 1998, 135) jakaa nuoren vastarinnat tiivistettyinä eri sisältöineen viiteen kategoriaan, joita ovat passiivisuus, ylivilkkaus, aktiivinen vastustaminen, aggressiivisuus ja kognitiiviset puutteet sekä emotionaaliset häiriöt. Näihin kaikkiin oli kohderyhmän kanssa toimittaessa varauduttava.

Sisäinen kommunikaatio ja luottamus voisi olla heikkoa emmekä ymmärtäisi toisiamme, jolloin hallitsemattomien konfliktien riski lisääntyisi. Heillä voi olla ongelmia mielenterveyden tai päihteiden kanssa, jolloin minun ammatillinen kompetenssini ei välttämättä riittäisi työskentelemään heidän kanssaan.

Riskinä pidin myös sitä, että en tuottajan ominaisuudessa annakaan tarpeeksi omaa luovaa ääntä ja tilaa taiteelliselle vetäjälle ja nuorille, vaan puutun ja ohjailen itse taiteellista sisältöä haluamaani suuntaan. Jukka Hytti (2005) kiteyttää ajatuksensa tuntemastani riskistä Teatterituottajan oppaassa seuraavalla lailla: "Voiko tuottaja puuttua taiteelliseen työhön? Vastaan, että ei, ellei ole toisin sovittu. Voiko tuottaja vaikuttaa taiteelliseen lopputulokseen? Kyllä, se on yksi tuottajan tärkeimmistä tehtävistä; luoda sellaiset työskentelyolosuhteet, että kaikki kykenevät tuomaan esiin itsestään parhaan osaamisensa." (Hytti 2005, 38-39.) Hankkeessani tuo taiteelliseen työhön puuttuminen oli veteen piirretty viiva, mutta riskinä oli nuorten äänen kadottaminen ja esityksen muotoutuminen ja perustuminen esimerkiksi minun olettamuksiin.

4.3 Aikataulut ja sen riskit

Ajatus hankkeesta syntyi Turun Taideakatemian YAMK-koulutuksen innoittamana keväällä 2016. Kesän aikana idea sai tarkempaa hahmotelmaa, ja heti opiskelun alettua hanke alkoi muodostua konkreettiseksi tekemiseksi. Tuotanto- ja projektisuunnitelman selkärankana toimii tietysti aikataulu (Hytti 2005, 21). Oman tuotantoni selkärankana toimiva aikataulusuunnitelma oli tarkoituksella suhteellisen väljä johtuen osaksi siitä, että itselläni ei ollut kokemusta tai realistista käsitystä siitä, kuinka kauan esimerkiksi teatteriesityksen tekeminen itselleni uuden ryhmän kanssa kestäisi. Minulla oli vain oletus sekä Raison vastaavanlaisen hankkeen esimerkki. Ohessa tuotantosuunnitelma, jossa ei ollut vielä tarkkoja päivämääriä toteutuksen suhteen.

Syksy 2016

Hankkeen läpikäyminen toimeksiantajan eli Salon nuorisopalveluiden esimiehen kanssa. Lähdemateriaaliin ja tehtyihin projekteihin tutustuminen. Yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa ja nuorten rekrytoinnin aloittaminen.

Tammi–helmikuu 2017

Etsivän nuorisotyön kanssa käydyn yhteistyön tulosten purkaminen. Yhteistyön jatkosuunnittelu. Hankkeen käytännön työryhmän ja organisaation kokoaminen. Ensimmäiset ulkoiset tiedotteet.

Maaliskuu 2017

Hankkeen käytännön työn tekeminen ja suunnittelu. Hankkeesta tiedottaminen ulkoisesti.

Huhtikuu 2017

Valmiin esityksen toteuttaminen.

Touko–kesäkuu 2017

Hankkeen tulosten analysointia työryhmän sekä sidostyhmiä kanssa ja dokumentoinnin koostamista. Tiedottaminen sisäisesti ja ulkoisesti.

Heinä–syyskuu 2017

Kehittämistyön raportointi ja tulosten tiedottaminen.

Riskeinä suunniteltujen aikataulujen toteutumiseen oli osallistujaryhmän sekä työryhmän koostamisen mahdolliset viivästymiset. Kilpailimme ryhmää koostaessa kuitenkin muiden vapaa-ajan viettotapojen kanssa, ja varsinkin kaiken nopeasti kotisohvalle tarjoavan internetin kanssa. ”Taiteella ei ole enää samanlaista merkitystä kansakunnan yhteisten tunteiden tulkina kuin aikaisemmin ja siitä on tullut yksi vapaa-ajan kulutuksen muoto muiden joukossa.” (Korhonen 2014, 17.)

Huolimatta siitä, että itse työskentelin Salon kaupungin nuorisopalveluilla ja hanke toteutettiin työni puitteissa, aikataulu oli monella tapaa haasteellinen. Nuorisopalveluiden toimintaa oli koko suur-Salon alueella yli kymmenellä nuorisotilalla, ja työtä toteutettiin suhteellisen pienellä henkilöstömäärällä. Tämä tarkoitti sitä, että vaikka hankkeella oli työpaikan tuki, käytännön työ esityksen suhteen tuli tehdä pääsääntöisesti työajan ulkopuolella. Pienikin henkilöstövaje aiheutti suuria muutoksia kulloisenkin työpäivän järjestykseen. Tämän vuoksi meillä ei ollut mahdollisuuksia Raison kaltaiseen teatteripajaan, jossa kahden viikon pituisen pajan päämääränä oli valmistaa ryhmän omien ideoiden pohjalta esitys, joka esitettiin pajan lopuksi (Hernelahti 2017, 6).

Huomioitavaa oli myös, että kohderyhmän ollessa mahdollisesti niin sanottuja erityisnuoria, sitoutuminen ja jaksaminen saattaisi olla hyvin lyhytkestoista. Siitä johtuen oli hyvin vaikeaa tehdä realistista aikataulua, jolla hanke voitaisiin toteuttaa. Positiivisena riskinä voitaneen pitää sitä, että joku nuorista olisi joutunut aikataulun kanssa haasteelliseen tilanteeseen päästyään töihin tai opiskelemaan.

Aikataulun suhteen ongelmallista oli, miten saisin markkinoinnin ja tiedottamisen ajoitettua oikein tuotannon valmistumisen kannalta? "Prosessinomaisessa teatterin tekemisessä tuottaja kokee usein ongelmalliseksi markkinoinnin suunnittelun riittävän hyvissä ajoin, koska varsinaista esitystä eli "tuotetta" ei ole vielä olemassakaan." (Hytti 2005, 85.) Hankkeessani tuo "tuotteen" olemassaolon epävarmuus seuraisi aina siihen asti, että ensimmäinen esitys alkaisi. Sen vuoksi esimerkiksi mahdollisten julisteiden tekeminen etukäteen olisi hyvin haastavaa. Huolimatta siitä, että isolla avoimella nuorisotilalla käy paljon nuoria, olisi tarpeellista saada esityksen markkinointi kohdennettua hieman laajemmin niin, että yleisö ei koostuisi vain satunnaisista läsnäolijoista ja ohikulkijoista, joilla ei välttämättä olisi tietoa tapahtuman luonteesta.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Nuorten syrjäytymistä ja sen ehkäisemistä on tutkittu aikaisemmin sekä käytännön hankkeissa että tieteellisessä tutkimuksessa. Oma tarkoitukseni oli tutkia nuorten kiinnostusta taidetta kohtaan, heidän aktivointia sekä hyvinvoinnin lisäämistä ja antaa heidän itse arvioida käytännön hankkeen onnistumista sekä prosessin että lopputuloksen kannalta. Samalla toimintatutkimukseni pyrki tuottamaan vastauksen siihen, onko taiteellisesta lähtökohdasta lähtevää työmallia mahdollista tai hyödyllistä käyttää Salon nuorisopalveluiden toiminnassa.

”Toimintatutkimus on osallistuvaa ja käytäntöihin kohdistuvaa: osallistujat joutuvat pohtimaan käsityksiään, arvostuksiaan ja taitojaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Toimintatutkimus on prosessi, joka tähtää asioiden muuttamiseen ja kehittämiseen entistä paremmaksi.” (Aaltola & Syrjälä 1999, 11-18.) Toimintatutkimukseen kuuluu olennaisena, että osallistujat refleктоivat kokemaansa toimintaa, ja tuovat sitä kautta uusia kehittäviä ideoita ja näkökulmia toimintaan. Tämän toteuttamiseksi kehittämishankettani refleктоivat niin ohjaajat kuin osallistuvat nuoret.

Nuorten syrjäytymisestä ja siihen vaikuttavista asioista on kirjoitettu ja tehty paljon tutkimuksia (ks esim. THL:n ja nuorisotutkimusverkoston yhteinen tutkimushanke Nuoret luukulla. Aaltonen S. & Berg P. & Ikäheimo S. 2015). Oma hankkeeni ei varsinaisesti tutki tai käsittele syrjäytymisen syitä. Hankkeeni on enemmän käytännön työ, joka tuottaa ja dokumentoi tietoa nuorien ajatuksista, toiminnoista ja hankkeen parissa tapahtuvista asioista. Tarkoitus on tietysti tutkia erilaisia toiminnan malleja, kehittää niitä ja löytää uusia tapoja toteuttaa asioita. Tässä suhteessa tutkimuksellisuuden ja käytännöllisyyden suhde on toimintatutkimuksen tapaan jälkimmäisen hyväksi.

5.1 Tutkimuksen tiedonhankinta

Empiirisinä työmenetelminä tiedonhankinnassa käytin havainnointia ja haastatteluja. Haastattelut toteutin osittain yhdessä etsivän nuorisotyön kanssa kyselylomakkeiden avulla. Haastattelin myös projektiin osallistuneita nuoria sekä nuorisopalveluiden henkilökuntaa. Näin keräsin aineistoa ja pyrin analysoimaan sitä oleellisen tiedon kannalta. Lisäksi olin mukana niin nuorten kanssa tehtävässä työssä kuin muissakin prosessin vaiheissa. Interventio eli muutokseen tähtäävä väliintulo pyrin toteuttamaan käyttämällä

jo olemassa olevaa tietoa ja soveltamalla tutkimuksella saatua uutta tietoa hankittua tietoa jo olemassa olevaan tietoon. (Heikkinen H. & Jyrkämä J. 1999, 44.)

Etsivä nuorisotyö suoritti kyselylomakkeen avulla tiedonhankintaa kohdatessaan heidän asiakkaitaan. Kaikkiaan kaksikymmentä heidän asiakasta vastasi anonyymisti kyselyyn. He toimittivat nuorilta saamansa vastaukset minulle, ja minä tilastoin niistä tutkimuksen kannalta olennaisen tiedon.

Projektiin osallistuneita nuoria haastattelin Facebookin messengerin kautta, joka oli meidän pääasiallinen viestintäväline tapaamisten ulkopuolella. Meillä oli myös kaikkien puhelinnumerot, mutta nuoret kokivat messengerin kaikkein luonnollisimmaksi viestinnäksi. Viiden projektiin osallistuneen nuoren joukosta sain kahdelta vastaukset kysymyksiini. Jokaiselle osallistujalle välitin kysymyksiä, mutta lupauksista huolimatta sain vastaukset vain kahdelta. Projektin loppuvaiheen jälkeen emme valitettavasti enää onnistuneet koontumaan yhdessä emmekä erikseen. Sisäinen tiedotus organisaation sisällä hoidettiin pääosin sähköposteilla, mutta myös sovittuja (sekä sopimattomia) tapaamisia pidettiin Steissin tiloissa. Yritin pitää mahdollisimman hyvin ajan tasalla organisaation muuta henkilöstöä.

Taiteellista ohjaajaa Tanja Kuusela haastattelin sekä kasvotusten että sähköpostilla. Hänen kanssaan myös teimme nuorista havainnoiteja projektin aikana ja keskustelimme niistä erillisissä tapaamisissa. Mediapajan työvalmentajaa haastattelin kasvotusten kirjaamalla ylös hänen vastauksiaan. Nuoriso-ohjaajille kerroin projektista kasvokkain ja myöhemmin lähetin heille sekä etsivälle nuorisotyölle sähköpostilla valmistuneen lyhytelokuvan. Samalla pyysin heitä vastaamaan lähettämiini kysymyksiin ja kertomaan myös vapaasti ajatuksistaan koskien kyseessä olevaa taidelähtöistä työmallia. Sisäisen tiedotuksen organisaation sisällä hoidin pääosin sähköposteilla, mutta myös sovittuja (sekä sopimattomia) tapaamisia pidettiin Steissin tiloissa. Yritin pitää mahdollisimman hyvin muun organisaation henkilöstöä tilanteen tasalla.

5.2 Kyselylomake etsivälle nuorisotyölle

”Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäisty-

mistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.” (Nuorisolaki 1285/2016.)

Tällä periaatteella toimii myös Salon etsivä nuorisotyö. Heidän kohderyhmänään ovat 15-29-vuotiaat nuoret, jotka ovat tällä hetkellä tai ovat jäämässä ilman opiskelu – tai työpaikkaa. Tästä syystä ensimmäinen luonnollinen askel oli aloittaa yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa nuorten saavuttamiseksi hankkeen pariin. Vuonna 2017 Salon etsivä nuorisotyö yhteistyössä A-klinikan etsivän nuorisotyön kanssa tavoittivat 208 haasteellisessa elämäntilanteessa ja hankkeen kohderyhmänä olevaa nuorta (Suomen nuorisotyön tilastot 2018). Tarkoitus oli, että etsivä nuorisotyö yksilötyössä nuoria kohdatessaan pyrki tekemäni kyselykaavakkeen avulla saamaan selville nuorten kiinnostusta ja käsitteitä taiteen eri muotoja kohtaan sekä tiedustelisivat nuorten halukkuutta osallistua taiteelliseen oppimishankkeeseen.

Yhteistyön alkamisen ajankohdaksi suunniteltu syksy 2016 piti hyvin paikkansa, mutta ihan kivuttomasti kaavakkeen tekeminen ja sen toteuttamisen suunnitteleminen ei mennyt. Ensimmäinen tapaaminen oli syyskuun alussa, ja varsinaisen haastattelun toteuttaminen alkoi joulukuussa.

Haastattelussa käytetyssä lomakkeessa (ks. liite 1) yritin alussa herättää vastaanottajan mielenkiinnon muutamalla kysymyksellä. Sen jälkeen kerroin kuka minä olen ja mistä koko asiassa on kysymys. Vastaajalla oli myös mahdollisuus itse ehdottaa mieleistään taiteellista toteutustapaa.

Tämän jälkeen annoin viisi eri taidevaihtoehtoa, josta nuoret saivat valita kiinnostusten ja harrastusten kohteet. Tasapainottavaksi tekijäksi viides vaihtoehto oli ei mikään, jonka suhteena toive oli tietenkin, että kukaan ei rastittaisi kyseistä kohtaa.

Lopuksi kirjoitin vielä rohkaisevia sanoja matalan kynnyksen osallistumisesta ja siitä, että kukaan ei odota valmista osaamista ja omia mielenkiinnon kohteita voi käyttää projektissa monipuolisesti hyväkseen.

Etsivän nuorisotyön kanssa käymieni keskustelujen perusteella pyrin pitämään tekstin tiiviinä. Sain heiltä palautetta, että kysymysten rajaaminen suhteellisen vähäisiksi oli hyvä ratkaisu, sillä osalla heidän asiakkaista saattaisi olla luki- ja hahmotushäiriötä sekä keskittymiskyvyn puutteita. Työntekijät kävisivät kaavakkeet läpi nuorten kanssa, mutta silti kokonaisuuden hahmottaminen saattaisi olla ongelmallista.

Teksti saattoi kuulostaa nuoren koviin mahtipontiselta ja jopa pelottavalta. Nuorelle saattoi syntyä mielikuva, että kyseessä on suuri esitys suurien yleisöjen edessä ja nuorelle asetetaan kohtuuttoman isoja odotuksia taitojen sekä osaamisen suhteen.

Aluksi oli ajatus, että minä olisin mennyt muutamiin nuorten haastatteluihin mukaan, mutta siitä ajatuksesta luovuimme monien hankaluuksien vuoksi. Siitä johtuen riski oli, että nuorelle koko asia jäisi kasvottomaksi ja muodottomaksi vailla tarkempaa ymmärrystä sisällöstä. Olisimme myöhemmin käyneet projektista kiinnostuneille erikseen esittäytymässä, mutta alkutilanteeseen se ei olisi auttanut. Olisi ollut mahdollista, että nuori ei olisi ilmaissut kiinnostusta johtuen vain pelosta tuntemattomia ihmisiä kohtaan.

5.3 Kyselyn tuloksia

Etsivä nuorisotyö suoritti rekrytointia ja kartoitti nuorten kiinnostusta taidetta kohtaa kolmen kuukauden ajan. Yhtä henkilöä lukuun ottamatta yhtään nuorta ei ilmoittanut olevansa kiinnostunut projektista, minkä koen tavallaan outona vastauksia lukiessa. Taiteen harrastaminen eri muodoissa oli haastateltujen joukossa erittäin yleistä. Ainoastaan kaksi kahdestakymmenestä ilmoitti, että ei harrasta mitään taiteeseen liittyvää. Väistämättä tuli vastauksia lukiessa mieleen, että jos olisin itse sittenkin ollut paikalla, niin nuoret olisivat voineet saada paremmin ymmärrystä hankkeesta ja olisin voinut kertoa heille tarkemmin yksityiskohdista heidän vahvuuksiaan hyväksikäyttäen. Monet vastauksista olivat myös sellaisia, että syventäviä kysymyksiä esittämällä olisimme voineet päästä keskusteluissa vaikka kuinka pitkälle. Tämä on tietysti puhdasta spekulatiota, mutta uskon vahvasti, että se olisi auttanut suuresti rekrytointia. Tämä ei tietenkään tarkoita, että etsivä nuorisotyö olisi hoitanut työtä millään tavoin huonosti, vaan itse olisin tuottajana pystynyt reagoimaan vastauksiin ja viemään keskustelun nuorta rohkaisevalla tavalla eteenpäin. Vastauksia seuratessa olisin ehkä voinut myös paremmin reagoida nuorten tapaan ja tarpeeseen ilmaista itseään.

”Perinteisesti tutkimukseen kuuluu oleellisesti sen luotettavuuden arviointi. Perinteisessä sosiaalitieteellisessä tutkimuksessa on käytetty validiteetin ja reliabiliteetin käsitteitä tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin tutkimustulos vastaa asioiden tilaa todellisuudessa. Reliabiliteetilla puolestaan tarkoitetaan sitä, kuinka samana tutkimustulos pysyy, jos tutkimus toistetaan uudelleen.” (Huttunen, Kakkori & Heikkinen 1999, 111-113.) Huolimatta siitä, että haastateltujen nuorten määrä

on suhteellisen pieni, niin arvioin tulosten validiteetin olevan hyvä. Nähtyäni tämän tutkimuksen tulokset sekä oman havainnoinnin perusteella uskon myös reliabiliteetin olevan hyvin paikkaansa pitävä. Olin itse alkuaan hyvin skeptinen ulkopuolisuuden kriteereitä täyttävien nuorten suhteesta taiteeseen ja epäilin, että pelaaminen erilaisilla laitteilla ja nykyajalle ominainen kiireellisyys olisi korvannut taiteen kiinnostuksen kohteina. Tutkimuksen perusteella on juuri päinvastoin ja taide on antanut sisällöllään nuorille paljon tärkeitä asioita ja tunteita.

Nuorten taiteen tekemistä kannattaa yhteiskunnassamme lisätä, osoittaa Suomen Kulttuurirahaston rahoittama ja Nuorisotutkimusseuran julkaisema tutkimus Iloa ja voimaa elämään - Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa (Siivonen, Kotilainen & Suoninen 2011). Tutkimuksen mukaan nuorten omista lähtökohdista lähtevä ja taiteilijoiden ohjaama taiteen tekeminen vahvistaa nuorten hyvinvointia. Taide lisää nuorten tyytyväisyyttä, elämäniloa, yhteisöllisiä valmiuksia sekä taitoja. Taide vahvistaa myös nuorten yhteiskunnallista osallisuutta.

Etsivän nuorisotyön kyselylomakkeella keräämän tiedon perusteella tulini toimintatutkimuksessani samanlaiseen tulokseen. Vastauksissa nuoret kertoivat suhteistaan taiteisiin sekä niiden merkityksestä seuraavalla tavalla:

Minua kiinnostaa musiikki ja elokuvat, sillä koska ne antavat minulle mielenrauhaa ja muuta ajateltavaa.

Musiikki päivittäin elämässä mukana monin tavoin.

Elokuvissa kiinnostaa nähdä miten kaikki on tehty. Musiikissa kiinnostaa sanoitukset.

Elokuvia katson yleensä yksin tai kaverin kanssa, musiikkia kuuntelen yksin, kaunokirjallisuutta olen lukenut ahkerasti, välillä piirrän tai valokuvaan, ainakin omaksi iloksi.

Elokuvia katsomalla voi saada irti hyviä teemoja tai ajatuksia luovuuteen. Kirjallisuudessa sama juttu. Tietokonegrafia ja valokuvaus on hauskaa.

Suosituimmat taidemuodot toimintatutkimukseeni annetuissa vastauksissa olivat elokuvat ja musiikki. Kuvataide ja kirjallisuus olivat aika tasavertaisia. Toinen kahdesta ”ei kiinnosta mikään” -vastauksen antaneesta perusteli kyynisellä tavalla, että kaikki on nähty ja kuultu. Kaksi vastaajaa ilmoittivat vaihtoehdon listan ulkopuolelta, ja ne olivat virkkaaminen ja käsityöt.

Itseilmaisun suosituimmat muodot kyselyssä olivat kirjoittaminen ja musiikki. ”Tuntuu selvältä, että kulttuuri ja taide vaikuttavat myönteisesti ihmiseen. Jokainen tietää ja tuntee musiikin vaikutuksen. Useat tutkimukset ja kertomukset tukevat käsitystämme musiikin virkistävästä, lohduttavasta, rauhoittavasta ja jopa tervehdyttävästä vaikutuksesta.” (Hyypä 2013, 97.) Itselleni tulokset olivat mieluisalla tavalla yllätykselliset ja olen iloinen, että niin monet kyselyyn vastanneet pitivät taidetta itselleen läheisenä asiana.

6 TYÖPARI JA NUORTEN REKRYTOINTI

Syksyn alussa 2016 Nuorten keskus Steissin henkilökunnassa tapahtui paljon vaihdoksia. Uuden henkilökunnan joukossa oli minun onnekseni Tanja Kuusela, jolla oli hankkeeseen juuri sopiva tausta teatterikokemuksineen. Tiedustelin häneltä syksyn aikana hänen kontaktejaan paikallisiin teattereihin, siinä toivossa että sitä kautta olisi saanut sopivia yhteistyökumppaneita. Kyselyäni omilta kontakteiltani sopivia henkilöitä sekä toivoessani häneltä positiivisia uutisia teattereiden suhteen oivalsin sattumalta, että turha kurkotella liian kauas, jos vastaus voi olla aivan vieressä.

Tiedustelin hänen innokkuuttaan osallistua projektiin, ja alun vastahakoisuudesta huolimatta hän lopulta lyhyen harkinta-ajan jälkeen suostui kantamaan taiteellisen ohjaajan viittaa. Sain neuvoteltua esimiehemme kanssa, että hän voi käyttää hankkeen toteutukseen omaa työaikaansa.

Tanja oli valmistunut käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksesta vaatetusartesaaniksi, ja valmistunut myös Humakista kulttuurituottajaksi. Näiden lisäksi hän oli harrastanut teatteria, vetänyt lasten teatterikerhoa sekä toiminut lähes kymmenen vuotta teatterisihteerinä/teatterituottajana.

Tanjan kanssa aloitimme myös oman rekrytoinnin hankkeen kohderyhmän hankkimiseksi. Etsivä nuorisotyö teki omaa hienoa työtään nuorten hankkimisen kanssa, mutta valitettavasti heidän kauttaan emme onnistuneet saamaan ketään mukaan muutaman nuoren alustavasta kiinnostuksesta huolimatta. Myöhemmin yksi etsivän nuorisotyön asiakas olisi projektista kuultuaan halunnut mukaan, mutta pyysin etsiviä nuorisotyöntekijöitä ilmoittamaan hänelle, että hän pääsisi mukaan seuraavalla kerralla. Katsoin siinä vaiheessa pienen ryhmän muodostuneen jo niin tiiviiksi omaksi yksiköksi, että uusi tuntematon henkilö olisi voinut särkeä muutenkin hauraan oloisen ryhmän.

Psykologian emeritusprofessori Bruce Tuckman mallinsi jo vuonna 1965 ryhmän kehitysvaiheet, jotka ovat edelleen käyttökelpoisia. Näiden kehitysvaiheiden tunteminen auttaa ohjaajaa ymmärtämään ryhmien toiminnan säännönmukaisuutta ja mukauttamaan oman toimintansa ryhmän kulloiseenkin kehitysvaiheeseen. Ryhmän ensimmäinen vaihe on muodostusvaihe. Sen aikana ryhmäläiset ovat riippuvaisia ohjaajasta. Heidän keskinäinen kanssakäymisensä on muodollista, mutta ryhmäroolien muodostuminen alkaa. Rooleja voi olla myöhemmin vaikea muuttaa. Ryhmä hahmottaa, keitä ja miten tässä ryhmässä ollaan. (Sinisalo-Juha 2013, 10-11.)

Nuorten keskus Steissin työpajaohjaajilta kuulin, että teatteri-ilmaisunohjaaja Sarika Lipasti käy ohjaamassa työpajalla oleville nuorille ryhmätoimintaa. Otin häneen yhteyttä ja kysyin, voisimmeko tulla kertomaan nuorille hankkeestamme ja tiedustelemaan heidän kiinnostusta lähteä toimintaan mukaan. Huhtikuun puoleessa välissä 2017 kävimme esittäytymässä ja kertomassa ideastamme. Kerroimme myös tämän raportin alussa mainituista asioista, että kuinka he saisivat tuoda oman äänensä kuuluviin ja kuinka projekti suoritettaisiin heidän ehdoillaan, heidän lähtökohdistaan sekä ideoistaan. Kävimme myös tarkkaan läpi sen, että tarkoitus on hyödyntää jokaisen omia vahvuuksia ja mielenkiinnon kohteita. Ketään ei pakotettaisi esimerkiksi esiintymään, jos kyseinen henkilö ei sitä haluaisi. Jokaiselle löytyisi varmasti oma roolinsa ja paikkansa kokonaisuudessa.

Esittäytyminen oli mitä onnistunein, sillä pari nuorta esitti omia ajatuksiaan sekä aiheen että toteutuksen suhteen. Ideat olivat hyviä, ja pitkään kestänyt pelko nuorten projektiin saamattomuudesta vaihtui varovaiseen optimismiin. Pyysimme kaikkia paikalla olleita nuoria vielä miettimään omaa osallistumishalua, ja ilmoittamaan sitten Lipastille mahdollisen mielenkiintonsa. Meidän onneksemme kolme nuorta oli ilmoittanut halukkuutensa olla mukana. Keskustelin heidän työpajavalmentajien kanssa heidän osallistumisestaan ja se sopi mainiosti. Työpajavalmentajilta tuli vielä toive, että kävisimme puhumassa pajoilla erikseen niille nuorille, jotka eivät olleet ensimmäisessä esittäytymisessä paikalla. Tämäkin reissu oli tuottoisa, sillä projektin pariin innostui vielä kaksi nuorta lisää. Emme ehtineet vielä aloittaa kokoontumisia kolmen hengen porukalla, joten varsinaisen käytännön työn alkaessa meillä oli viiden hengen ryhmä. Ensimmäisessä presentaatiossa oli osallistujana yksi kitaraa soittava nuori mies, jota yritimme houkutella mukaan musiikkivastaavan rooliin. Valitettavasti emme häntä sitten loppujen lopuksi saaneet ryhmäämme mukaan.

7 RYHMÄN MUODOSTUMISEN VAIHEET JA KÄYTÄNNÖN TOIMINTA

Tuckmanin mukaan (Sinisalo-Juha 2013, 10-11) ryhmän muut kehitysvaiheet aiemmin mainitun muodostusvaiheen lisäksi ovat kuohuntavaihe ja sopeutumisvaihe. Kuohuntavaiheessa osallistujat hakevat omaa paikkaansa. Kuohuntavaiheeseen voi liittyä myös tunne jumiutumisesta. Kun ryhmä pääsee jumiutumisesta eteenpäin, siirrytään sopeutumisvaiheeseen. Tässä vaiheessa ryhmässä noudatetaan yhteisiä sääntöjä ja normeja. Ryhmähenki muodostuu, ja yksilöiden roolit ryhmässä selkiytyvät. Kuohuntavaiheen seurauksena ryhmäläiset suodattavat yksilöllisyyttään ja omaa tahtoaan. Tässä vaiheessa ryhmän on mahdollista saavuttaa hyvin toimivan ryhmän vaihe. Ryhmän toiminta on silloin tehokasta, sitoutunutta ja luovaa. (Sinisalo-Juha, 2013, 10-11.)

Kokoonnuimme ryhmän kanssa ensimmäistä kertaa tutussa ympäristössä Steissillä toukokuun 2017 alussa. Ensimmäisissä tapaamisissa keskityimme lähinnä tutustumaan toisiimme, sillä ryhmä tuntui olevan kovin varautunut ja jossain määrin epäluuloinen koko projektin suhteen. Mukana ryhmässä oli ohjaajien lisäksi neljä naista ja yksi mies. Osa nuorista oli selkeästi avoimempia ja rohkeampia osan jäädessä alussa hiljaisiksi seuraajiksi. Selvitimme mitä olemme tekemässä ja miksi. Samalla kävimme läpi ryhmän sääntöjä. Ryhmässä tulisi vallita täysi luottamus esimerkiksi siihen, että ryhmässä käytyjä arkoja asioita ei kerrota muualla. Kaikkien tulisi sitoutua kokoontumisiin, poissaoloista viestittämiseen, rehellisyyteen, toisia ryhmän jäseniä loukkaamattomuuteen ja tasa-arvoon.

Kävimme ensimmäisillä kerroilla myös projektin aikajanaa läpi. Tarkoitus oli kokoontua tiiviissä aikatahdissa ja osaltaan aikataulua joudutti se tosiasia, että osa ryhmäläisten sopimuksista pajalla loppui kesäkuun 2017 loppuun mennessä. Toki sitä olisi voinut jatkaa senkin jälkeen, mutta asiaa hankaloitti heinäkuun kesälomat sekä nuorten mahdollinen motivaation puute palata hoitamaan kesken jäänyttä asiaa yli kuukauden tauon jälkeen. Päämääränä oli saada julkaisua lukuun ottamatta kaikki valmiiksi kesäkuun viimeiseen päivään mennessä, mutta kerroimme nuorille myös, että maailma ei kaadu, jos näin ei käy. Teemme omalla tahdillamme ja edelleen hyvä fiilis sekä tekeminen ovat yhtä tärkeitä lopputuloksen kanssa. Professori Reed Larson (Sinisalo-Juhan 2013, 12-13, mukaan) ehdottaa, että nuorten aloitteellisuutta tuettaisiin pikemmin lyhyen ajan tavoitteiden kuin epävarmojen pitkän ajan tavoitteiden kanssa. Larsonin mukaan nuoren luontainen

motivaatio on herätettävä ja lähiympäristön on kannustettava nuorta. Lisäksi ajallisen kaaren on oltava hallittavissa. Nämä olivat nimenomaan meidän pyrkimyksiämme.

Koitimme saada dialogia aikaan rohkaisemalla nuoria kertomaan toiveistaan ja odotuksistaan sekä tarjoamalla mahdollisuutta vuorovaikutukseen niin muiden ryhmäläisten kuin ohjaajien kanssa. Painotimme, että jokainen on tasa-arvoinen eikä huonoja ideoita olekaan. Samalla kävimme läpi jokaisen käsityksiä taiteesta ja heille mieluisimmista taiteen muodoista. Kaikilla ryhmänjäsenillä oli jonkinlaista kokemusta taiteen parista kahden nuoren ollessa taidepajalta lähtöisin. Taidetaustaa oli myös mediapajalta tulleilla nuorilla. Taiteellisella ohjaajalla Tanja Kuuselalla oli mukana erilaisia harjoitteita, joita käytimme ryhmän yhteishengen luomiseksi. Tässä kohtaa kokoonnuimme maksimissaan pari tuntia kerrallaan, sillä siinäkin vaiheessa huomasimme osanottajien uupumisen ja luovuuden tyrehtymisen. Tätä vaihetta voitaneen kutsua muodostusvaiheeksi.

7.1 Toiminnan suunta muuttuu

Keskustellessamme taidemuodoista esille nousi asia, joka muutti aikaisemmat suunnitelmat lähes kokonaan. Olimme ohjaaja Kuuselan kanssa puhuneet presentaatiossa, että taidemuoto voisi olla mikä vain, jos se tuntuisi nuorista luonnollisimmalta. Teatteri tuntui ryhmästä kaukaiselta ajatukselta, vaikka se olikin ollut projektin lähtökohta. Käytyämme asiaa läpi ryhmän ajatuksena oli, että lyhytelokuva olisi heille mieluisin muoto, sillä siinä he pystyisivät tekemään asioita omassa rauhassa toisin kuin teatteriesityksessä. Ymmärsimme heidän ajatuksensa, vaikka uskoisin kyllä, että he olisivat live-esitykseen pystyneet myös. Huolimatta siitä, että asioita oli valmisteltu runsaasti esitystä varten, nuorten halu oli kuitenkin se ensisijainen syy yhdessäoloon ja tekemiseen enkä nähnyt mitään syytä miksi muotoa ei olisi voinut muuttaa. Alkuaan ideaa oli myös vähän ”myyty” sillä periaatteella, että jokainen saisi vaikuttaa sisältöön, joten yhtä hyvin ”taiteitten kuningaslaji” (Hanhiniemi 2016, 151) tulisi kyseeseen. Sinällään toteutus ei vaikeutunut, sillä sain neuvoteltua mediapajan kanssa mahdollisuudesta käyttää heidän laitteistoaan niin itse kuvauksiin kuin jälkitöihin (editointi ja niin edelleen). Näihin asioihin meillä ohjaajilla ei ollut juurikaan käytännön kokemusta eikä teknistä osaamista, joten yhteistyö mediapajan kanssa nousi suureen rooliin.

Lyhytelokuvan aiheesta keskustelimme tapaamisissa paljon ja siitä, mitä ryhmä haluaa omalla tarinallaan muille kertoa. Pääaiheiksi nousivat kiusaaminen, pelko ja ahdistuneisuus. Syvennyimme aiheeseen ja pohdimme kiusaamisen kamaluutta sekä sen syitä.

Päätelmiä oli, että kuka tahansa voi olla kiusaaja taustasta riippumatta ja keskustelua aiheutti myös se, kuinka jokainen voi itse valita kiusaamisen jatkuvuuden. Tarinan tarkoitus oli olla tunteisiin vetoava, niistä kertova ja herättelevä kuvaus nuoren kiusatun sekä kiusaajan arjesta. Aika pian tarinan kehittäminen nielaisi koko ryhmän mukaansa siten, että ylimääräiset harjoitteet jäivät pois ja toiminta keskittyi juonen eteenpäin viemiseen. Tähän kohtaan iski kuohuntavaihe, jossa sisäistä valtataistelua oli havaittavissa (kenen ideaa jatketaan, mikä on ryhmäläisten rooli tuotannon vaiheissa ja niin edelleen). Tähän kohtaan osui myös ensimmäinen luovuuden suuri puuska. Keskustelujen myötä tarina sai nopeasti siivet ja se eteni lähes kaikkien tuodessa ideoita pöytään. Ainoastaan ryhmän miespuolinen henkilö ei puhunut mitään, mutta uskollisesti hän oli kuitenkin aina paikalla. Huomioitavaa on, että viidennessä tapaamisessa hän sanoi ensimmäiset sanat, joten nuorelle kestää aikansa kerätä luottamusta ja rohkeutta. Tärkeänä koenkin, että häntä ei alussa painostettu mihinkään, vaan hänelle annettiin oma aikansa olla ja tarkkailla. ”Nuoren etsikkoajan arvostaminen tarkoittaa epävarmuuden sietämistä.” (Sini-salo-Juha, 2013, 11.)

Tarinassa nuoret halusivat yhdistää kiusaamisen oheen koulun ja perheen. Ohjaaja Kuusela kävi läpi ryhmän kanssa tarinan rakentamista harjoitteiden kautta. Näiden kautta syntyi idea eläinhahmoista, jotka olisivat elokuvan päähahmot. Tarinaa käännettiin ja väännettiin moneen suuntaan. Kokoushuoneen seinällä oli paperinpaloista koottu juonenkulku, mutta hyvästä alusta huolimatta ryhmällä tuli vähän väsymys. Muutamissa palaverissa kaikki eivät olleet paikalla, ja alun runsaasta ideoiden määrästä ei ryhmällä oikein löytynyt punaista lankaa miten jatkaa. Ideoita oli paljon, mutta kokonaisuus oli jäsentelemätön. Nuoret yhdessä Tanjan kanssa keksivät hahmot ja ympäristön, mutta sitten tuli jumiutuminen. Parin palaverin verran yritimme motivoida ryhmää, mutta ideat kiersivät kehää. Tarina oli pääpiirteissään saatu kirjoitettua ja kohtien sisällöt ja merkitykset avattua keskusteluilla. Tanjalla oli vielä yhteydet Salon teatteriin, jos olisimme tarvinneet heiltä puvustusta. Tanjan ja minun ratkaisu jumiutuneeseen tilanteeseen oli se, että lopetimme sisällä pidettävät tuloksettomat palaverit ja siirryimme kameran kanssa ulos käytännön toteutukseen. Olimme sopineet ryhmän kanssa vaihtoehtoja pohdittuamme, että elokuvan genre tulisi olemaan mykkäelokuva, jota tehostettaisiin musiikilla ja väliteksteillä.

Ryhmä oli taidepajalla askarrellut tarinan hahmoille sopivat eläinnaamiot. Tarinan eläimiä käsikirjoituksessa olivat kettu, lammas, hirvi, susi ja myyrä. Loimme jokaiselle omaa

elämäntarinaa ja tarkoituksellisesti sekoitimme hieman perinteisiä satuja, joissa esimerkiksi yleensä lammas on suteen nähden altavastaajan roolissa. Tutkimme myös mitä tarinaan valitut eläimet edustavat eri kulttuureissa. Hieman normaalia tiukempaa keskustelua ryhmässä aiheutti eläinten roolijako, mutta kaikesta päästiinkin kuitenkin hyvällä ymmärryksellä sopuun. Osa tarinasta jäi improvisaation varaan siirryttyämme ulos kuvaamaan.

Haasteena aikataulun suhteen oli, että nuorilla oli erilaisia sopimuksia pajalle, ja osa ei halunnut vapaapäivinä tulla ”työpaikalle” tekemään toimintaa. Erilaisilla sopimuksilla tarkoitan sitä, että toisella nuorella saattoi olla esimerkiksi kaksi päivää viikossa oman jaksamisen tai opiskeluiden mukaan ja toisella nuorella saattoi olla neljä päivää. Näiden aikataulujen sovittaminen oli tuottajan kannalta yksi hankalimmista tehtävistä. Välillä jouduimme tekemään pienemmällä ryhmällä, ja se aiheutti monenlaisia ongelmia. Osa ryhmästä koki, että kaikki eivät tehneet tasavertaisesti osuuttansa ja osa taas koki, että ei saanut olla kaikessa mukana. Tiettyjen taiteellisten ratkaisuiden tekeminen hankaloitui, koska emme aina saaneet kaikkien mielipidettä kuuluville juuri oikeana hetkenä. Pyrimme saamaan kaikkien vastauksen ajoissa ja kaikilla oli vähän myös veto-oikeutta jälkikäteenkin. Pelättyjä tunteiden kuohahteluja sekä tilanteiden eskaloitumista ei suuremmassa määrin tapahtunut. Olimme sopineet rehellisyydestä, mutta kieltämättä olin välillä vähän yllättynekin kuinka avoimesti ja määrätietoisesti nuoret ottivat kantaa joihinkin asioihin. Muutamia kertoja keskustelu oli palautettava asialinjalle ja hyvälle fiiliksellä, mutta muuten ryhmä toimi yhdessä yhteisten päämäärien eteen yllättävän hyvin. Haasteita loi myös se, että osittain kokemattomuudesta johtuen tarina oli hyvin runsas eri viivahteineen, mutta ymmärrys ei täysin riittänyt siihen, mitä pystymme teknisesti, käsikirjoituksellisesti sekä aikataulullisesti toteuttamaan.

Yhtenä merkittävänä sitoutumisen merkinä kuvauksia edeltävissä tapaamisissa pidän sitä, että nuorten saapuivat aina paikalla ja ollessaan estyneitä he ilmoittivat siitä. Tämä asia nähtiin positiivisena myös heidän pajaohjaajiensa keskuudessa

Alunperin oli tarkoitus, että nuoret dokumentoisi projektin etenemistä. Nuorissa oli yksi innokas pöytälaatikkokirjoittaja, mutta säännöllisen blogin kirjoittaminen ei ollut mieluisen ajatus. Tästä johtuen suunnitellut vlogi ja blogi jäivät pois toiminnastamme. Aikataulumme oli myös niin tiivis, kuluttava ja tapahtumarikas, että myös minun oma kirjoittaminen jäi oppimispäiväkirjan ja palaverien muistiinpanojen varaan. Huolimatta siitä, että jokaisen kasvot tulisivat lyhytelokuvassa jossain määrin näkyville, vlogin he kokivat epä-

miellyttäväksi ja epäluonnolliseksi. Näin ollen en nähnyt tarpeelliseksi vaikeuttaa jo muutenkin haasteellista tilannetta. Lopullinen vlogi työstämme on kuvattu elokuva (ks. liite 2).

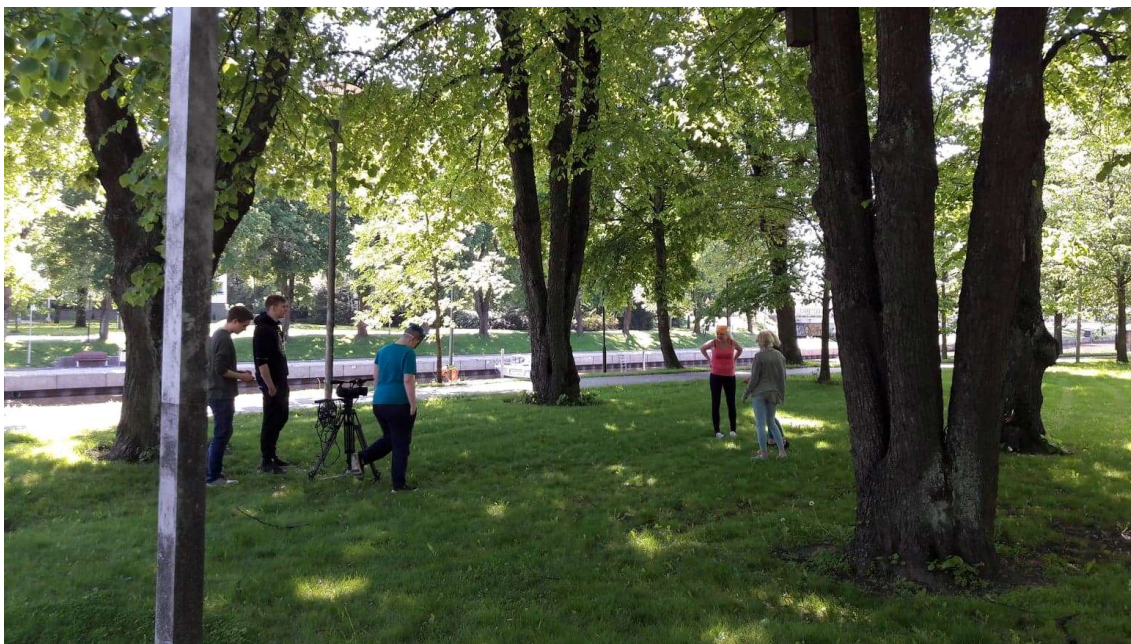
7.2 Kuvaukset ja jälkityöt

Päätimme purkaa sisätilojen aiheuttaman ajatuksellisen padon. Kuvauspäiviä kertyi kaksi, joista toisena kuvasimme ulkokohtauksia ja toisen päivän käytimme sisäkuvauksiin. Meidän onneksi ulkokuvauspäivänä sää oli mitä mainioin. Ryhmän miespuolista jäsentä lukuun ottamatta saimme ulkokuvaluksiin koko ryhmän. Mediapaja tuli vielä niin hienosti projektiämme vastaan, että saimme heiltä erikseen kaksi kuvaajaa päivän ajaksi käyttöön.

Meillä oli hyvin suuripiirteinen käsikirjoitus, mutta kuvauspaikkoja emme olleet ehtineet kartoittaa sen enempää kuin mahdollinen kouluympäristö tai puisto tarinan juonen mukaisesti. Otimme kamerat mukaamme ja lähdimme mieli avoimena tallentamaan suunniteltua työtämme. Puiston ympäristöstä löysimme sopivaa miljöötä niin sanottujen kotoa lähtemiskohtausten ympäristöksi. Ideana kolmessa eri kouluunlähdössä oli kuvata lyhytfilmin nuorten erilaiset taustat. Ensimmäinen kouluunlähtö tapahtui ”huonojen kotiolojen” piiristä, ja itse pääsin näyttelemään juopon isän roolin. Kuvatessamme kohtausta eläinnaamareiden kanssa osaan ryhmästä iski täydellinen epäily kuvauksien toimimattomuudesta. Osa heistä piti koko juttua ihan tyhmänä sekä lapsellisena ja he olivat valmiita lopettamaan. Minä ja taiteellinen ohjaaja pyrimme pitämään ilmapiirin positiivisena ja luomaan heihin luottamusta sekä kykyä heittäytyä pitkän suunnittelutyön jälkeen.

Seuraavassa kohtauksessa kouluunlähtö tapahtui ylisuojelevan äidin luota ja viimeinen ylisuojelevan isoveljen luota. Äitiä ja isoveljeä näyttelimme uskottavuussyiden vuoksi taiteellinen ohjaaja sekä minä itse. Saimme nämä kohtaukset loppujen lopuksi yllättävän nopeasti kuvattua maksimisissa kolmella otolla per kohtaus.

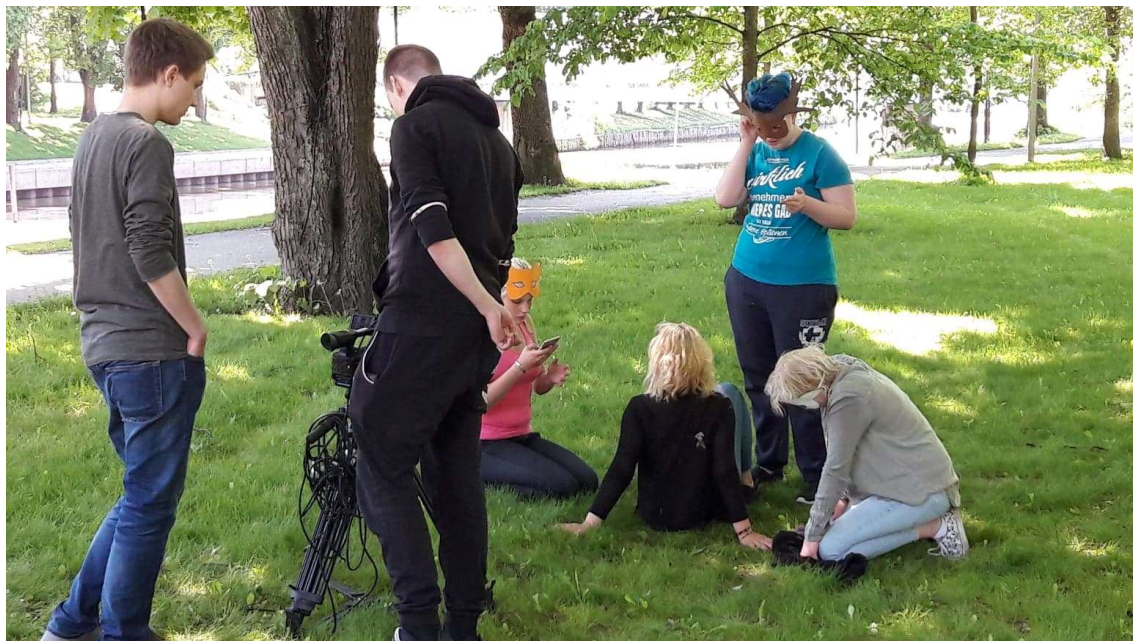
Kuva 1. Kuvaukset ovat alkaneet.

Näiden kohtien kuvausten jälkeen kaksi ryhmän jäsentä ilmoitti lähtevänsä vessaan. Kuvasimme heidän poissa ollessaan sekä still-kuvia että maisemakuvia. Nuorten poissaolon venyessä melkoisen pitkäksi mieleen juolahti, tekivätkö he niin sanotut oharit. Emme ryhtyneet heitä sen enempää jäljittämään, vaan laitoimme viestin siirtymisestä seuraavaan kuvauspaikkaan.

Valitsimme seuraavaksi kuvausmaisemaksi Salojoen rannan läheisyydessä sijaitsevan puiston ja leikkikentän. Kohteessa oli tarkoitus kuvata sekä koulun välitunnilla tapahtuvat kiusaamiset että viisaan hirven puuttuminen tilanteeseen. Kohtauksessa tapahtui puhelimen anastaminen ”hyvistä kotioloista” tulevan henkilön toimesta. Seuraavassa käänteessä sekä uhri että kiusaaja huomasivat kolmannen henkilön paikalle tulon ja molemmat kohdistivat kiusaamisen uuteen tulokkaaseen.

Kohtauksen myötä taukoilijat palasivat ryhmään, ja kuvaukset saavuttivat aivan uudenvuodenlaisen hengen. Ensimmäisissä kohtauksissa taiteellinen ohjaaja ja minä saimme olla koko ajan viemässä tilanteita eteenpäin ja rohkaisemassa nuoria jatkamaan samalla viisioiden kohtausten olemusta. Kiusaamiskohtauksessa nuoret ottivat itse ohjat käsiinsä ja alkoivat ideoida kohtauksia sekä niiden sisältöjä, miettivät kuvakulmia ja käsikirjoituksen etenemistä. Heistä oikein loisti tekemisen into ja luovuus, joten rohkaistuamme heitä jatkamaan vetäydyimme taiteellisen ohjaajan kanssa hieman sivummalle seuraamaan. Nuoret itse hoitivat ulkokohtaukset loppuun ja toimivat hienosti ryhmässä, vaikka sieltä

selvästi nousivat esiin henkilöt, jotka ottivat vastuuta asioiden toteutumisesta. Loppujen lopuksi päivästä jäi oikein hyvä mieli, ja oli ilo sekä ylpeys seurata kuvauksia ryhmähengen ja vastuunoton noustessa aivan uudelle tasolle.

Kuva 2. Kuvaukset jatkuvat puistossa.

Olin aikanaan käynyt näyttelyssä, jossa esitettiin lyhytelokuvaa erilaisilla loppuvaihtoehdoilla. Ehdotin tätä ideaa myös meidän työhömmä, ja yhteisellä päätöksellä päätimme sen toteuttaa. Toisena kuvauspäivänä oli tarkoitus kuvata ulkona erilaisia loppuja, joita olivat hyvä, neutraali sekä ikävä. Toista ulkokuvauspäivää ei tullutkaan, sillä kaikki ryhmän jäsenet eivät saapuneet sovittuna päivänä paikalle, ja tämä lamautti jäljelle jääneen ryhmän toimintaa. Lopulta nuoret toteuttivat kuvauspäivän sisätiloissa sellaisena päivänä jolloin me ryhmänvetäjät emme olleet paikalla. Vaihtoehtoisten loppujen kuvaaminen tyrehtyi myös siihen ikävään tosiasiaan, että tämän jälkeen koko ryhmää ei saatu enää uudestaan koolle. Tästä syystä editointivaiheessa ryhmän välit kiristyivät, ja erityisesti pinna tiukkeni niiden henkilöiden keskuudessa, jotka olivat paikalla sovittuina aikoina:

Kaikki eivät ottaneet hommaa kauhean tosissaan ja olivat poissa kun oltiin sovittu että kuvataan. Ryhmä olisi voinut olla parempi siinä mielessä, että sovituista asioista ois pidetty kiinni. (Osallistujan mielipide projektin jälkeen)

Messengerin kautta tapahtunut nuorten viestittely oli karata käsistä ilmiriidaksi toisten syyttäessä toisia poissaolosta. Saimme tilanteen rauhoittumaan heidän välillään, mutta

ikävä tunnelma siitä jäi. Epähuomiossa en vain ymmärtänyt informoida tästä pajojen työvalmentajia, sillä heillä on nollatoleranssi kaikenlaiseen kahinointiin ja he olisivat voineet meidän lisäksemme puuttua asiaan.

Mediapajalla olleet ryhmän nuoret hoitivat työvalmentajan avustuksella elokuvan editoinnin, tekstit otosten yhteyteen ja loppuun, sekä taustamusiikin (tekijänoikeusvapaan). Heille ei annettu valmiita ohjeita, vaan he saivat oman luovuuden avulla tehdä ratkaisut editoinnin ja loppukohtausten suhteen. Tämä oli raskas vaihe niille, jotka olivat paikalla tekemässä elokuvan lopputöitä. He kokivat jääneensä vaille muun ryhmän tukea ja olevansa yksin vastuussa lopputuloksesta. Aiemmista suunnitelmista huolimatta heillä ei ollut varmuutta, millainen loppu elokuvaan tehdään, ja siinä muun ryhmän tuen puute tuli selkeimmin esiin. Kannustimme heitä käyttämään omaa luovuuttaan ja tekemään sellaisia ratkaisuja mitkä he kokivat tarpeellisiksi ja onnistuneiksi.

Aikataulu kävi tiukaksi loppua kohden, mutta lähes valmiin version ryhmä sai kuitenkin aikaiseksi. Mediapajan työvalmentajan mukaan loppua oli tehty hurjassa rutistuksessa selkä seinää vasten. Itse kuvaukset olivat se helpoin ja nopein osa koko projektissa. Elokuva sai lopulta nimekseen ”Tämä hetki ja tulevaisuus” vanhan Ratsia-yhtyeen hitin mukaan. Minusta se on hyvä, moniulotteinen ja kuvaava nimi.

7.3 Ensi-ilta ja karonkka

Tiesimme jo kuvatessa, että kaikki jälkityöt tulisivat viemään niin paljon aikaa, että elokuvan valmistuminen kestäisi ihan kesäkuun viimeisille päiville. Siitä johtuen päätimme siirtää ensi-illan suosiolla tulevaan syksyyn, kunnes ihmiset palaisivat lomilta ja nuorisopalveluiden tilatyö lähtisi jälleen pyörimään.

Alun perin sovimme päiväksi taiteellisen ohjaajan kanssa torstain 30.8. Samaisena torstaina oli viimeinen kesätori Salon torilla, ja kesätori on jokaisena kesätoristaina ollut Salon suosituimpia tapahtumia. Perinteisesti viimeisenä kertana on esiintynyt kyseisen vuoden tangokuningas ja -kuningatar. Ajattelimme, että esiintyvät artistit saattaisivat vetää puoleensa yhteistyökumppaneitamme, ja nuoret olisivat muutenkin viettämässä aikaansa torilla. Näin ollen päätimme siirtää ensi-iltaa kaksi viikkoa eteenpäin torstaihin 14.9., ja näin meille jäisi enemmän aikaa myös elokuvan loppuhiomiseen sekä ihmisten kutsumiseen.

Paikaksi oli luonnollista valita Nuorten keskus Steissi, sillä keskeisen sijainnin lisäksi siellä oli tilaa ja mahdollisuus toteuttaa esitys esimerkiksi teknisten laitteiden puolesta. Steissillä oli myös Metka-kahvila, jonka kautta oli mahdollista toteuttaa ensi-illan mahdollinen tarjoilu.

Ennen ensi-iltaa korjasimme vielä Mediapajan työvalmentajan avustuksella nuorten elokuvalla tekemään loppua. Nuorten tekemässä versiossa loppu oli muutamia puutteita tekstin ja kiitoslistan osalta.. Muokkasimme alkuperäisen idean mukaisesti nuorten laittamia vaihtoehtoisia loppuja, mutta hieman jäsennellymminkin ja selkeämmin.

Salon Nuorisopalveluiden esimiehen neuvon mukaisesti lähetin kutsut ensi-iltaan (ks. liite 3) sekä kaupunginjohtajalle sekä opetuslautakunnalle. Opetuslautakunnalta en löytynyt yhteistä kattavaa osoitetta, joten lähetin kutsun heidän puheenjohtajalleen ja pyysin välittämään sen koko lautakunnalle. Medialle laitoin kutsun kolmelle paikalliselle lehdelle, jotka olivat Salonjokilaakso, Salon Seudun Sanomat sekä Perniönseudun Lehti.

Lisäksi kutsu välitettiin rekrytinnissa auttaneelle Sarika Lipastille. Nuorisopalveluiden henkilökunnan kutsuminen oli valitettavasti turhaa, sillä osa oli ensi-illan aikana muilla nuorisotiloilla töissä ja työpajalaiset olivat leirillä. Kutsuja olisi voinut välittää paljon laajemmallekin piirille, ja kutsua enemmän kaupungin nuorisopalveluiden kanssa yhteistyötä tekeviä tahoja.

Työryhmän kutsuimme yhteisen messenger-ryhmän kautta. Nuorten kanssa kommunikointi oli hieman hankalaa, sillä viesteihin vastaaminen oli heille alusta poiketen äärimmäisen hankalaa. Emme tahtoneet saada minkäänlaisia vastauksia esittämiimme kysymyksiin. Tiedustelimme heidän halukkuuttaan kutsua paikalle ystäviä, sukulaisia tai muita heidän mielestään olennaisia ihmisiä. Yksi vastasi, että ei halua sukulaisiaan kutsuttavan. Toinen vastasi tulevansa paikalle ja kolmas ilmoitti, että ei pääse paikalle. Muut viestiketjussa olleet ryhmäläiset eivät vastanneet viesteihin, vaikka messengerin ominaisuuksista oli mahdollista nähdä, että he olivat viestit saaneet ja ne nähneet.

Kutsuttujen lisäksi Steissin nuorisotilalla oli mainostettu tulevaa ensi-iltaa. Steissi on Salon alueen suurin nuorisotila kaikkine toimintoineen, ja päivittäinen kävijämäärä on 100–300 kävijän välillä.

Lähdin ensi-iltaan luottavaisin mielin, että joku kutsutuista saapuisi paikalle. Elokuva katsottaisiin Steissin niin sanotussa elokuvanurkkauksessa, jossa on loistava äänentoisto

sekä laajakangas videotykin kera. Mediapajan työvalmentaja oli tallentanut meille näyttäväksi sopivat versiot dvd:lle ja kävimme huolellisesti tekniikan läpi, että illalla ei vain tulisi ikäviä yllätyksiä.

Illan ohjelma oli suunniteltu niin, että ensin minä kertoisin mistä idea projektiin oli lähtenyt ja miksi sellainen oli toteutettu. Samalla kuvailisin toteutusmallia, ja lopuksi yhdessä taiteellisen ohjaajan kanssa kertoisimme projektin etenemisestä ja miten päädyimme lopputulokseen. Elokuvan katsomisen jälkeen olin valmistautunut vastaamaan lisäkysymyksiin ja antamaan kenties jopa haastattelun paikalliselle medialle. Olin kysellyt etukäteen nuorten halukkuutta olla haastateltavissa, mutta ei tietenkään mitenkään pakollisena asiana. Luulen, että tämä kysymys saattoi pelästyttää nuoret, sillä he eivät vastanneet lainkaan kysymykseen eikä heistä sitten kukaan saapunutkaan paikalle. Otaksun myös, että he saattoivat vierastaa tilannetta, jossa vieraat ihmiset katsoisivat heidän näyttelemistään heidän läsnä ollessa. Ymmärrän, että se ei varmaankaan ollut heille mitenkään mieluinen tai luonnollinen olotila. Heillä saattoi pelkoa aiheuttaa myös isot ihmisjoukot sekä kritiikille alttiiksi asettuminen.

Ikävä yhteensattuma oli, että vuoden 2017 remontissa ollut Salon keskustassa sijaitseva ostoskeskus Plaza piti avajaiset saman päivänä meidän ensi-illan kanssa, ja avajaispuheen nelipäiväisille juhlille piti kaupunginjohtaja. Emme pystyneet kilpailemaan avajaisien kanssa, vaan myös nuorisotila oli normaalia tyhjempi. Loppujen lopuksi ei ollut merkitystä sillä, että olisiko ensi-ilta pidetty kaksi viikkoa aikaisemmin, sillä päällekkäisyyksien kannalta tilanne oli ihan sama. Ei tullut kutsuttuja henkilöitä, ei näyttelijöitä, ei nuoria eikä lehdistöä.

Pidimme työryhmälle karonkan ensi-illan jälkeen. Tarjolla oli Metka-kahvilan valmistamaa pizzaa, virvoitusjuomia sekä keskustelua fiiliksistä projektin suhteen ja nuorten tulevaisuuden suunnitelmista. Valitettavasti ryhmästä pääsi ohjaajien lisäksi vain kolme paikalle, vaikka yritin järjestää kaikille sopivaa päivää. Lopulta oli pidettävä joku päivä, sillä kaikille sopivan päivän löytäminen oli mahdotonta. Karonkka oli mukava ja lämminhenkinen puolitoistatuntinen, jossa kiittelimme puolin ja toisin osallisuudesta ja panoksesta projektin eteen. Lupasimme pitää yhteyttä nuorten kanssa, ja näin on myös satunnaisesti käynyt. Luottamus syntyi projektin aikana, mutta se vaatisi selvästi jatkuvaa ylläpitoa. Ilman aktiivista yhteydenpitoa vastaukset ja kuulumiset ovat muuttuneet lyhyemmiksi ja ympäröiviksi.

8 ORGANISAATION JA NUORTEN REFLEKTIO

”Eräs toimintatutkimuksen keskeinen piirre on pyrkimys reflektiiviseen ajatteluun ja sen avulla toiminnan parantamiseen. Toimintatutkimuksessa toimintaan pyritään vaikuttamaan tutkimuksen avulla: puhutaan interventiosta eli muutokseen tähtäävästä väliintulosta.” (Heikkinen & Jyrkämä, 1999, 36, 44.) ”Toimintatutkimus on luonteeltaan keskeisesti yhteisöllinen prosessi. Toimintatutkimuksessa tutkija osallistuu tutkittavan yhteisön toimintaan ja pyrkii ratkaisemaan tietyn ongelman yhteisön jäsenten kanssa.” (Kiviniemi, 1999, 64.) Omassa interventiossani eli uuden toimintamallin luomisessa halusin, että nuorisopalveluiden henkilökunta pääsee mahdollisimman laajasti mukaan reflektoimaan tehtyä hanketyötä. Ratkaistavasta ongelmasta ei ollut kyse, vaan ennemminkin kehityksestä.

Rinnallani työskennellyt taiteellisen sisällön ohjaaja kertoi lähteneensä mukaan avoimin mielin ja mielenkiinnosta yhdistää kulttuuria nuorisotyöhön sekä päästä kokeilemaan uudenlaista toimintamenetelmää. Projekti ei lopulta osoittautunut sellaiseksi kuin hän odotti, sillä hän odotti innokkaampaa tekemisen meininkiä ja myöntää lamaantuneensa itsekin nuorten ajoittaisesta flegmaattisuudesta.

Projekti onnistui siinä, että se sai nuoret innostumaan yhdessä tekemisestä ja ottamaan vastuuta tekemisistään, mikä on varsinkin työelämää ajatellen tärkeä oppi. Tärkeää on myös nähdä oman työnsä jälki. Kaikki ei aina välttämättä mene täydellisesti, suunnitelmien mukaan ja kivasti, mutta silti lopputulos täyttää ja jopa ylittää odotukset. (taiteellisen sisällön ohjaaja)

Parannettavaa hän löysi aikataulutuksesta, joka olisi pitänyt tehdä ja suunnitella paremmin ennen projektin alkua. Hän huomioi myös, että toiminnallinen tekeminen olisi pitänyt aloittaa aikaisemmin, jotta olisi välttytty nuorten passivoitumiselta. Hänen mielestään projektin myötä saavutimme uuden työmenetelmän, joka pienillä muutoksilla ja hiomisella on käyttökelpoinen jatkossakin. Menetelmä sopii nuorisotyöhön ja varsinkin sellaisten nuorten kanssa, jotka ovat esimerkiksi syrjäytymisuhan alla, nuorille joilla ongelmia koulussa tai muissa elämän osa-alueissa. Työmenetelmä voisi toimia muun muassa koululuokan yhteishengen parantamiseen. Hänellä on halu toteuttaa työmallia tulevaisuudessa esimerkiksi pienillä nuorisotiloilla.

Mediapajan työvalmentajan mukaan projekti sisälsi hyviä elementtejä: miten nuoret kohtaavat eri tilanteita, miten ratkaista ongelmat, harjoittaa arjen hallintaa esimerkiksi aika-

taulujen myötä ja oppia vastoinikäymisistä huolimatta saamaan asiat kokoon. Hän ei nähnyt ongelmana esimerkiksi tarkan käsikirjoituksen puutetta, vaan enemmänkin hyvänä haasteena, jossa nuoret oppivat kohtaamaan vastoinikäymisiä, saavat ottaa vastuuta ja käyttää omaa mielikuvitusta. Tilanteet voivat olla nuorille jännittäviä, jos ei ole paljon elämänkokemusta. Projekti on hyvä kokemus oppia, miten mielikuvista asiat etenevät luovuuden kautta elämänkokemuksen saamiseen.

Projektin toteuttaneelta nuorten ryhmältä tuli myös pääasiassa myönteistä palautetta. Taide koettiin kiinnostavana asiana ja ryhmätyö oli mukavaa. Reflektointia oli tapahtunut myös oman itsensä suhteen ja uusia asioita oli huomattu.

Projektissa oli se mukavaa että muutkin mukana olijat osallistuivat projektin työstämiseen ja suunnitteluun. En oikein keksi mitään hankalaa, ryhmä oli mukava. Löysin itsestäni joustavaa auktoriteettia ja sopeutuvaista asennetta. Kannattaa toki tehdä uudelleen. Tällaiset projektit yhdistävät ihmisiä ja herättää uusia ideoita osallistujissa ja uskon että hyvin moni nuori voi kokea uusia puolia itsestään. Lähtisin mielelläni uudelleen mukaan. (projektissa mukana ollut nuori)

Kritiikkiä löytyi muiden nuorten poissaoloista sekä tiukasta aikataulusta.

Välillä vähän ristiriitaiset, kun jutut tuntui muuttuvan monta kertaa ja aikaa tuntui olevan niin vähän. Muuten mukavat. Ärsytti kun filmi jäi kesken varsinkin oman panostuksen jälkeen. (projektissa mukana ollut nuori)

Pahaa mieltä ei silti kenellekään jäänyt, ja nuoret kokivat saaneensa aktiivisuutta, itsetuottamusta sekä ryhmätyötaitoja. Kaikilla vastanneilla oli halu lähteä uudestaan mukaan, jos vastaavanlainen projekti järjestettäisiin uudestaan.

Lähtisin uudestaan mukaan ja toivoisin, että aikaa olisi enemmän ja muutkin osallistuisivat paremmin (projektissa mukana ollut nuori).

Haastattelin nuorisopalveluiden avoimen puolen henkilökuntaa ja pyysin heitä kertomaan ajatuksiaan hanketyöstäni. Ohessa heiltä saatuja ajatuksia ja omia huomioitani niihin:

Ajattelen, että yhdessä tekeminen toimii hyvänä porttina siihen, että nuori pääsee toteuttamaan itseään ja oppii ryhmätaitoja. Projektityöskentely opettaa myös pitkäjänteisyyttä ja ryhmätyöskentelyä, jotka ovat tärkeitä taitoja. Varmasti tällaiset projektit voivat myös auttaa siinä, että nuoreen saadaan parempi kontakti. Ensimmäisistä näen kuitenkin tällaiset projektit nuorelle itselleen voimaannuttavina työvälineinä, joiden kautta pääsee toteuttamaan itseään ja myös kontaktiin muiden nuorten kanssa.

Saadun palautteen perusteella asia on juuri näin. Nuorten työskentely ryhmässä avasi heidän ajatusmaailmaansa ja he pystyivät ottamaan muut ihmiset paremmin huomioon.

Työntekijän näkökulmasta myös kontaktin otto nuoren kanssa oli luonnollisempaa ja onnistuneempaa, kun oli heidän kanssaan yhteinen jaettava kokemus. Kokemuksen kautta kaikki kommunikointi tuntui olevan helpompaa.

Nuorille projekti on varmasti ollut mieleinen ja erilainen. Se tuo nuorille uutta näkökulmaa asioihin ja tilannetajua miten toimia todellisessa tilanteessa. Heittäytyminen ja sosiaaliset taidot kehittyvät myös samalla. Ylivilkkaile nuorille tuo olisi ihan teellinen projekti, jossa nuoret pääsevät toteuttamaan itseään ja päästämään mielikuvituksensa valloilleen.. Ehkä tästä on hyötyä loppuelämäksi, jos innostuu ja löytää uuden harrastuksen tai jopa ammatin, jota voi lähteä toteuttamaan. Myös ohjaajan ja nuoren välinen kommunikaatio kehittyy. Ohjaaja voi oppia nuoresta jotakin uutta ja toimia nuoren kanssa eritavoin kuin ennen.

Ylivilkkaudesta kärsiville nuorille tämä olisi nimenomaan loistava mahdollisuus käyttää hyväkseen luovuuttaan. Vilkkaan luovuuden pitäminen fokuoituneena vaatii ohjaajalta paljon, mutta myös opettaa ja palkitsee. Tuen ja arvostuksen antaminen nuorelle on tärkeää, ja toivottavasti tämän projektin myötä osallistujat ovat kokeneet sitä saaneensa.

Hyvien toimintatapojen ja työskentelymuotojen säännöllinen suunnittelu ja toteuttaminen tulisi nähdä koko työyhteisössä ja sen hyvinvointia edistävänä asiana.

Luovuuden ja eri taidemuotojen tehtävä on estää elämän rutinoitumista ja köyhtymistä. Taide- ja kulttuuritoiminta saavat mielen liikkeelle, antavat elämyksiä, tunteita, kokemuksia ja uudenlaisia merkityksiä. Taiteen kautta voidaan hahmottaa maailmaa uudella tavalla ja taiteen kieli avaa toisenlaisia väyliä kommunikointiin myös nuorisotyössä. Aktivoivan taidetyöskentelymallin ns. työkalupakki ajattelun kehittäminen myös Salon nuorisotyössä kuulostaa hyvältä.

Mielestäni mallista on hyötyä nuorisotyössä. Se, että pääsee itse toteuttamaan itseään taiteen keinoin, purkamaan ehkä omia kokemuksiaan ja tekemään yhdessä muiden kanssa. Myös nuoret, jotka katsovat näitä jo tehtyjä videoita hyötyvät, sillä ne pistävät varmasti ajattelemaan. Videot tuovat myös toimintaratkaisuja ja muiden nuorten näyttelemänä ne tulevat lähemmäksi kuin aikuisten. Videot voivat olla humoristisia, mutta vakavat asiat voivat olla helpompi tuoda esiin taiteen avulla. Moni taiteellisesti lahjakas nuori voi oppia lisää ja päästä loistamaan. Uskoisin, että tällaiset taideprojektit ovat nykyaikaa, sekä korostavat projektissa olevien nuorten yhteisöllisyyttä.

Taide vaikuttaa ihmiseen monella tasolla, ja auttaa esimerkiksi omien tunteiden käsittelyssä. Hanketyöni kautta oli ilahduttavaa nähdä nuorissa onnistumisen tunteita ja aitoa iloa, kun he saivat toteuttaa itseään. Nuorta itseään voi auttaa ikävien kokemusten purkaminen taiteen kautta, ja näin aloittaa esimerkiksi eheytyksen kohti parempaa tulevaisuutta. On totta, että nuorille viesti menee parhaiten muiden nuorten tuomana. Silloin viestiin ja kokemukseen on helpompi samaistua.

Jos ohjaajat heittäytyvät mukaan tekemään ja kyselemään ja ihmettelemään, antaa se nuorelle tilaa tuottaa itse sisältöä. Hankaliksi koettujen teemojen käsittelyssä saman ikäiset tai hiukan vanhemmat nuoret voisivat olla avainasemassa nuorisotyössä. Mm. ehkäisevässä päihdetyössä nuorten draamojen tekemisellä ja niiden vaikutuksesta nuorempiin on positiivisia kokemuksia. Nuoret muistavat nuorten tuottamia ”tarinoita” paremmin kuin muita perinteisempiä valistussisältöjä.

Voisin kuvitella, että työtapa sopii mm. kiusaamisen, väkivallan, epätasa-arvon ja päihdeteemojen käsittelyyn. Myös tunteiden tiedostaminen, sanoittaminen ja negatiivisten tunteiden purkaminen turvallisesti ovat tärkeitä teemoja. Nuorta voisi draaman avulla ohjata myös huomaamaan oman/toisten käyttäytymisen seurauksia ja uusien rakentavien tapojen löytämistä ja kokeilemista.

Vaikeiden aiheiden työstäminen on tärkeää, mutta vaatii enemmän aikaa kuin oli nyt käytettävissä. On osattava ottaa huomioon myös taidetta toteuttavan ryhmän olemus, ja sen perusteella ohjata toimintaa. Ensiarvoisen tärkeää on ohjaajien ammattitaito ja kyky toimia tilanteiden vaatimalla herkkyydellä. Aiheita voi olla monenlaisia, ja nuoret voivat purkaa asioita niin monella eri tavalla.

Malli on tarpeellinen, mutta ei varmastikaan sovi jokaiselle nuorelle. Voisiko nuori olla mukana myös hiljaisena seuraajana, jos ei vielä kykene tuottamaan asioita? Sitoutuminen projektiin tuo merkitystä omalle olemiselle ja tekemiselle ryhmän jäsenenä ja tukee näin ollen itsetuntoa.

Pääasiassa tavoitteena oli nyt nuorten aktivointi toiminnalla, mutta emme sulkeneet pois ketään. Käytännössä tapahtui niin, että yksi osallistujista oli pitkään hiljaisena seuraajana. Hänelle toiminta oli silti varmasti tärkeää ja mieluista, sillä hän kuitenkin pääosin saapui paikalle sovittuun aikaan.

Tämä on kehittämisen arvoinen malli nuorisotyön kentällä.

9 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OMA REFLEKTIO

Huolimatta siitä, että paljon jäi vielä opittavaa ja hiottavaa, kokonaisuutena olen projektin tuotantoon tyytyväinen. Tuottajan näkökulmasta sain laajennettua omaa osaamistani ja pääsin oppimaan aivan uusia asioita.

Haasteellisista lähtökohdista huolimatta sain moniammatillisella yhteistyöllä tietoa niistä nuorista ja heidän ajatusmaailmastaan, joihin minulla ei olisi muuten ollut välttämättä mahdollisuutta saada kontaktipintaa. Ymmärrän paremmin miten he kokevat taiteen ja miten he harrastavat sitä. Uuden tiedon saaminen oli sikälikin tärkeää, että se kumosi paljon minun vailla tarkempaa tietoa tehtyjä ennakko-olettamuksiani.

Monien epätoivon hetkien kautta onnistuimme tavoittamaan kohderyhmän nuoria ja koamaan heistä oman yksikön. Saimme pidettyä heidät yhdessä ryhmän sisäisistä jännitteistä huolimatta ja sitoutettua viisi nuorta projektiin luottamuksellisessa ilmapiirissä kaikkiaan yli kuukaudeksi. Hanketyö onnistui aktivoimaan nuorten ajatuksia ja heidän luovuudellaan toteuttamaan lyhytelokuvan nollalähtökohdasta suhteellisen nopeasti valmiiksi tuotokseksi. Nuorten palautteesta päätellen he saivat projektin parissa laajennettua omaa ajatusmaailmaansa ja oppivat uusia taitoja sekä uusia asioita itsestään, minäpystyvyydestä, vastuunottamisesta sekä ryhmässä työskentelystä (meissä on voimaa!). Projekti oli onnistunut sekä lopputulokseltaan että tekemisen aikana koetun prosessin näkökulmasta. Toivottavasti projektin myötä pystyin edes hieman auttamaan poistamalla heidän mahdollista ulkopuolisuuden tunnetta, lisäämään taiteen keinoin heidän hyvinvointiaan sekä auttamaan tulevaisuuden suunnittelussa ja arjenhallinnassa. Tulevaisuudessa pidän heihin yhteyttä, ja olen kiinnostunut, miten he kokevat tämän projektin ja sen vaikutukset esimerkiksi kolmen vuoden kuluttua.

Moniammatillisen yhteistyön myötä minullekin aukeni paremmin oman organisaation eri osastojen toiminta ja niiden suomat mahdollisuudet. Etsivän nuorisotyön lisäksi saimme nuorisopalveluiden pajatoiminnasta puutyöpajaa lukuun ottamatta (joka sekin oli valmis auttamaan) kaikki toimintaan mukaan. Uskoisin, että projektin myötä oman organisaation sisällä yhteistyön tekemisen kynnyks on madaltunut ja tulevaisuudessa on helpompi tehdä asioita laaja-alaisesti yhdessä. Työparin löytäminen oman organisaation sisältä oli myös tekemistä helpottava asia, ja koen meillä olleen avoin, kannustava ja toimiva yhteistyö.

Suunniteltu toiminto eli teatteriesitys muutti täysin muotoaan lyhytelokuvaksi. Siitä huolimatta omasta mielestäni sekä muilta saadun palautteen perusteella onnistuimme kehittämään uuden työmallin, jota on tarkoitus jatkaa tulevaisuudessa. Olen itse suunnittelemassa tutkimuksessa saatujen tietojen perusteella työpaikalleni taiteen keinoja hyödyntävää ryhmätoimintaa ja projektissa mukana olleella taiteellisella ohjaajalla on myös aiemmin mainitun kaltaisia suunnitelmia. Koen siis, että toimintatutkimus ja interventio olivat onnistuneita, koska ne loivat uutta vanhan toiminnan oheen. Hankkeeseen sisältyi useita riskitekijöitä, mutta onnistuimme pääosin välttämään ne. Nuorten keskus Steissikin on vielä vahvasti toiminnassa.

Tärkeimmät kehittämiskohteet itselleni tulevaisuutta ajatellen ovat selkeästi parempi suunnittelu ja aikataulutus. Nyt aikatauluissa oli liikaa ”sinnepäin”-tyyppistä toteutusta, ja jäsentymättömän suunnittelun vuoksi monet asiat muuttuivat vaikeasti hahmotettaviksi sekä joiltain osin epämääräisiksi. Aikataulutuksen suhteen projektille on varattava selkeä oma aikakaari, jolloin toiminta tapahtuu. Ei epämääräisiä aikamääreitä, kuten ”ensi viikolla”, ”joku päivä” tai ”kunhan ehditään”. Toiminnalle luodaan oma alkamis- ja päättymispäivä, ja suunnitellaan toiminta huolellisesti määritellyn ajan puitteissa. Sama pätee myös tiedottamiseen, joka on otettava paremmin huomioon eri osa-alueineen.

Ryhmän toiminta hankaloituu, jos kukaan ei osaa viedä joukkoa selkeästi eteenpäin eikä pysty luovimaan muutosten aallokossa. Muutoksiin reagoinnin pitää tapahtua tehokkaammin ja selkeämmin, eikä muutosten vuoksi saa jättää asioita hoitamatta tai tehdä niitä holtittomasti. Tässä projektissa kehnosti hoidettuja asioita olivat muutosten myötä vähälle jääneet tiedottaminen, markkinointi ja siitä vastuunotto. Projektilla olisi ollut paljon potentiaalia saavuttaa enemmän näkyvyyttä ja tietoisuutta esimerkiksi yhteistyössä koulujen kanssa.

Nyt onnistuimme toteuttamaan asioita lähes pelkästään oman organisaation avulla, mutta tulevaisuudessa on tärkeää tutkia paremmin mahdollisuudet ulkopuolisten resursien hyödyntämiseen.

Toivon suuresti, että tulevaisuudessa saan hiottua säröt ja lastentaudit työmallista, että pääsen enemmän ja paremmin tuomaan taiteen keinoin nuorten elämään mahdollisuuksia hyviin asioihin.

Oli kyse sitten syrjäytymisestä, alkoholiongelmasta, köyhyydestä tai mistä tahansa, niin kaikilla meillä, meissä ja ympärillämme on jo kaikki se, mitä suosta nousemiseen tarvitaan. Meillä kaikilla on mahdollisuutemme nimenomaan tässä maailmassa. (Hietala 2017, 188.)

LÄHTEET

Aaltola, J. & Syrjälä, L. 1999. Tiede, toiminta ja vaikuttaminen. Teoksessa Heikkinen, H., Huttunen R. & Moilanen, P. (toim.) Siinä tutkija missä tekijä. Jyväskylä: Atena Kustannus.

Aaltonen, S. & Berg, P. & Ikäheimo S. 2015. Nuoret luukulla. Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä. Helsinki. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura/terveyden ja hyvinvoinninlaitos.

Goldstein, A., Glick, B. & Gibbs, J. 2009. Aggression Replacement Training. Suomen ART Ry.

Hanhiniemi, P. 2016. Kerran elettyä. Jyväskylä: Docendo Oy.

Heikkinen, L.T. & Jyrkämä, J. Mitä on toimintatutkimus? Teoksessa Heikkinen, H., Huttunen, R. & Moilanen P. (toim.) Siinä tutkija missä tekijä. Jyväskylä: Atena Kustannus.

Hernelahti, J. 2017. Itsensä löytämistä ja käännekohta elämässä. Opinnäytetyö Humak, yhteisöpedagogi YAMK.

Hietala, M. 2017. Visioita elämästä. Teoksessa Kangasluoma, T. (toim.) Ruostumaton. Jyväskylä: Docendo Oy.

Huttunen, R., Kakkori, L. & Heikkinen, H. 1999. Toiminta, tutkimus ja totuus. Teoksessa Heikkinen, H., Huttunen, R. & Moilanen, P. (toim.) Siinä tutkija missä tekijä. Jyväskylä: Atena Kustannus.

Hytti, J. 2005. Teatterituottajan opas. Helsinki: Like.

Hyyppä, M. 2013. Kulttuuri pidentää ikää. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, Markku T. Hyyppä.

Kiviniemi, K. 1999. Toimintatutkimus yhteisöllisenä prosessina. Teoksessa Heikkinen, H., Huttunen, R. & Moilanen, P. (toim.) Siinä tutkija missä tekijä. Jyväskylä: Atena Kustannus

Korhonen, P. 2014. Soveltavasta teatterista ja teatterilähtöisistä menetelmistä – mitä tänään ajattelen. Teoksessa Korhonen, P. & Airaksinen R. (toim.) Hyvä hankaus 2.0. Draamatyö. Koko-julkaisusarja 1/2014. Helsinki: Taideyliopisto.

Linnossuo, O. & Parkkinen, T. 2013. T. Pehdytystä ohjaajalle. Teoksessa Krappe, J., Parkkinen, T. & Sinisalo-Juha, E. Tavarat taskuissa, nuorten ryhmäohjauksen taidelähtöisiä menetelmiä 2010-2013. Turku: Turun Ammattikorkeakoulu.

Miljoona, P. 1981. Kulkurin kyynel. Helsinki: Pelle Miljoona/Johanna Kustannus.

Nuorisolaki 1285/2016.

Ruohotie, P. 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki: Oy Edita Ab.

Saksala, E. 2015. Tuottajan käsikirja. Helsinki: Like.

Siivonen, K. & Kotilainen, S. & Suoninen A. 2011. Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa. Helsinki. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimuseura.

Simolin, T. & Suvivuo, T. 2012. Syrjäytyneen nuoren elämäntavat ja syrjäytymiseen liittyvät riskitekijät, opinnäytetyö Kymenlaakson AMK. Kotka.Terveysala.

Sinisalo-Juha, E. 2013. Työskentely nuorten ryhmien kanssa. Teoksessa Krappe, J., Parkkinen, T & Sinisalo-Juha, E. (toim.) Tavarat taskuissa, nuorten ryhmäohjauksen taidelähtöisiä menetelmiä 2010-2013. Turku: Turun Ammattikorkeakoulu.

Jokela, L. 2016. Salossa opeteltiin puhumaan vaikeuksista. Turun Sanomat, 28.11.2016.

Leppänen, P. & Toivonen, S. 2013. Syrjäytynyt nuori ei enää unelmoi. Yle uutiset. 19.9.2013. <https://yle.fi/uutiset/3-6839757>

Suomen mielenterveysseura 2016. Nuorten syrjäytymisen taustalla useita tekijöitä. 5.11.2016. www.mielenterveysseura.fi/fi/nuorten-syrjautymisen-taustalla-useita-tekijoi-ta.

Nuori.fi. 2016. Myrsky tuo nuorille voimaa ja rohkeutta löytää oma polkuns. www.nuori.fi/toiminta/myrsky/.

Suomen nuorisotyön tilastot 2017. Etsivä nuorisotyö. <http://www.nuorisotilastot.fi/#!/fi/parent/Tavoitetut/perus/choice-1/prosentit/whiteblue/Koko%20maa/Salo/table/suhde/Mit%C3%A4%20kautta%20tavoitetut%20nuoret%20tulivat%20etsiv%C3%A4n%20nuorisoty%C3%B6n%20piiriin%3Fnull/kunta/donut/%5B%5D/%5B%5D/>

Salon kaupunki 2018. Vapaa-aika ja matkailu. Nuoriso. www.salo.fi/vapaaaikajamatkailu/nuoriso/etsivanuorisoty/.

Terveysten ja hyvinvoinninlaitos 2017. Nuorten syrjäytyminen.Lapset, nuoret ja perheet. thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjautyminen

Etsivän nuorisotyön kyselykaavake

Hei salolainen alle 29 – vuotias nuori!

Eikö ole mitään tekemistä? Ottaako maailma päähän? Kukaan ei tunnu ymmärtävän tai ketään ei kiinnosta? Kiinnostaisiko sinua tulla kertomaan taiteen keinoin omia mielipiteitäsi tai ajatuksiasi?

Olen Ilari Jääsalmi ja olen opiskelun puitteissa toteuttamassa Salon nuorisopalveluiden kanssa Meissä on voimaa – nimistä projektia, jossa te nuoret pääsisitte taiteen keinoin tuomaan oman äänenne esiin. Voitte kertoa ajatuksianne tai teitä askarruttavan aiheen juuri sillä tavalla mikä teistä tuntuu parhaalta. Ajatuksena on koostaa näistä ajatuksista ja mielipiteistä teatteriesitys, jonka teillä on mahdollisuus itse esittää. Projektin parissa voi toimia monella tavalla esimerkiksi pitämällä vaikka valokuvanäyttelyn tai tulla tekemään esityksen ääntä/valoja. Mukaan tuleminen on vapaaehtoista ja tarkoitus on toteuttaa projekti keväällä 2017 lyhyessä aikataulussa (n. 2 viikkoa). Mukaan projektissa ovat minä, ohjaavat äänimiehet ja esityksen ohjaaja. Esitys toteutetaan Nuorten keskus Steisillä.

Projektin tarkoitus ei ole kilpailla siitä kuka tekee parhaiten ja kuka osaa eniten. Meidän tarkoitus on luoda hyvä fiilis kaikille. Luodaan yhdessä uusia kokemuksia ja parhaassa tapauksessa sinä saatat löytää elämällesi aivan uuden suunnan ystävien, harrastusten, opiskelun tai vaikka tulevaisuuden ammatin muodossa. Tässä jutussa ei ole mitään hävittävää! Toiminta on myös vapaaehtoista.

Vielä olisi muutama kysymys:

Mikä on sinulle mieluisin tapa esittää ajatuksiasi?

Taiteisiin liittyvistä harrastuksista minua kiinnostaa:

Elokuvat

Musiikki

Kirjallisuus (romaanit, dekkarit, runot jne)

Kuvataide (maalaaminen, valokuvaus, piirtäminen jne)

Ei mikään

Jos ruksasit jonkun, niin voitko kertoa lyhyesti mitä edellä mainituista harrastat tai miksi mikään ei kiinnosta:

Jos sinua kiinnostaa tulla mukaan, niin ilmoita etsiville nuorisotyöntekijöille, niin otan teihin yhteyttä.

Kiitos sinulle!

Terveisin,

Ilari Jääsalmi

Tämä hetki ja tulevaisuus -lyhytelokuva

<https://www.youtube.com/watch?v=rvjBQbsw5mA>

Kutsu ensi-iltaan

Salon Nuorisopalvelut on toteuttanut etsivän nuorisotyöntekijän Ilari Jääsalmen Turun Taideakatemiaan suoritettavan YAMK-opinnäytetyön/kehittämishankkeen, jonka tavoitteena oli aktivoida koulu- ja työelämän ulkopuolelle tai sen vaarassa olevia nuoria taiteen keinoin. Pyrkimyksenä on ollut luoda uusia matalan kynnyksen työkaluja kohdata nuoria ja lisätä moniammatillista yhteistyötä.

Lähtökohtana oli toteuttaa teatteriesitys, jonka nuoret olisivat itse käsikirjoittaneet ja esittäneet. Esityksen avulla nuoret olisivat saaneet tuotua oman äänensä ja tunteensa esiin. Tavoite oli saada nuorista esiin voimavaroja, joiden olemassaoloa he itsekään eivät ole välttämättä tunnistaneeet sekä luoda heille itsetuntoa kohottavaa ”minä osaan ja pystyn”-onnistumisen tunnetta. Yhteiskunnallisesti suurin onnistumisen vaikutus olisi saada projektin myötä nuori innostumaan koulu – ja työelämästä.

Mukana projektissa oli kaikkiaan seitsemän nuorta. Heidän toiveesta teatteriesitys vaihtui lyhytfilmiksi, joka toteutettiin keväällä 2017. Lyhytfilmin aiheena oli kiusaaminen ja ahdistus eläinhahmojen kautta esitettynä. Taiteellisen ohjaajan Tanja Kuuselan johdolla nuoret käsikirjoittivat, näyttelivät ja hoitivat teknisen työn.

Kutsumme teitä seuraamaan lyhytelokuvan ensinäytöstä torstaina 14.9.2017 klo 18.00 nuorten keskus Steissillä (Mariankatu 12, Salo).

Ennen elokuvaa opinnäytetyön vastaava Ilari Jääsalmi ja taiteellinen ohjaaja Tanja Kuusela ovat kertomassa nuorten kanssa tehdystä projektista.

Tervetuloa!

Lisätietoa:

Ilari Jääsalmi (ilari.jaasalmi@salo.fi, 044-778 4807)

Tanja Kuusela (tanja.kuusela@salo.fi), 044-778 4834